

Mõisaaegsest sepikojast sai sadamakoda

10. oktoobril toimus Luunja ajaloos väga tähtis sündmus. Mõisaaegne sepikoda avati uue sadamakojana. Algne hoone on täielikult renoveeritud ning tehtud juurdeehitus koos avara terrassi ja klaasseintega kohvikuruumiga.

Kojas saab korraldada mitmesuguseid sündmusi, võimalik on tutvuda loodusteemaliste ekspositsioonidega ning kasutada interaktiivseid vahendeid. Maja ülemine terrass on ühendatud kultuurimaja saaliga. Alumisel korrusel on Elo Hermanni kujundatud Emajõe ja Peipsi teemaline väljapanek.

Sadamakoja valmimist toetas Võrtsjärve-Emajõe-Peipsi võrgustiku ja vee-tee arendamise toetusmeede. Projekti on kaasrahanud Euroopa Liit, omaosalust katavad SA Luunja Jõesadam ja Luunja vald. Ehituse maksumus on ligikaudu 630 000 eurot.

Sümboolse lindi lõikasid läbi SA Luunja Jõesadama sadamakapten Lenno Tobreluts, Luunja vallavolikogu esimees Kaire Vahejõe, Luunja vallavanem Aare Anderson ja ehitaja OÜ Savekate esindaja Madis Järvpõld.

Avamisperioodil andis päevajuht, Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse direktor Kadi Kalmus ülevaate maja ajaloost läbi sajandite. Peale sepikoja on selles hoones olnud puutöö- ja remonditöökoda. Mitmed Luunja valla elanikud, kes sadamakoda vaatama tulid, meenutasid vanas hoones 60-ndatel ja 70-ndatel toimunut.

Avamisperioodil andsid hoogu ägedad DJ-d Kevin Park ja Kirill Shevtsov.

Aitäh kõigile, kes sellesse projekti panustanud on. Teid on palju! Suur tänu, ehitaja OÜ Savekate, sisearhitekt Katrin Noppel, omanikujärelevalve Janar Tiidermann, Tartumaa Omavalitsuste Liit, Sven Tobreluts ja Egert Ivask, Luunja vallavolikogu ja vallavalitsus, SA Luunja

Jõesadama nõukogu, Luunja Varahalduse SA, Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus, MTÜ Ojasilla ja Sadama publi.

Eriti suur tänu erilisele meeskonnale: Mati Russingule, Kaire Vahejõe, Aare Andersonile, Inga Raudvassarile, Sven

Šoisile, Kadi Kalmusele, Hille Lutsule, Eddy Heilile, Heiki Toomingale, Marko Jaegerile, Kati Orggile ja Elo Hermannile.

*Lenno Tobreluts
Luunja sadamakapten*

Lindilõikamisest võtsid osa (vasakult) ehitusettevõtte OÜ Savekate esindaja Madis Järvpõld, vallavanem Aare Anderson, Luunja Jõesadama sadamakapten Lenno Tobreluts ja vallavolikogu esimees Kaire Vahejõe

Luunja sadamakoda ja Luunja kultuuri- ja vabaajakeskust ühendab nüüd väliterrass ning klaasseintega kohvikuruum. Fotod: Kaupo Kütt

Vallavolikogu septembrikuu istungi info

Septembrikuu Luunja vallavolikogu istung toimus 25. septembril Luunja valla majas.

Volikogu istungi esimeseks päevakorrapunktiks oli **Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksuste detailplaneeringu algatamine ning lähteseisukohtade kinnitamine**. Ettekandja Enelin Alter selgitas, et OÜ Giga Investeeringud esitas detailplaneeringu algatamise taotluse Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksustel. Planeeringuala pindala on 3344 m². Detailplaneeringu eesmärk on kehtiva Kronska ja Lamba katastriüksuste detailplaneeringu muutmise Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksustel. Uue planeeringuga soovitakse krundid liita ning määrata ehitusõigus elumumaa krundile elamuehituse (üksikelamu ja abihooned) eesmärgil. Volikogu otsustas algatada detailplaneeringu.

Teiseks päevakorrapunktiks oli **Luunja valla üldplaneeringut muutva Kabina külas Väike-Kabina (43202:002:0038) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu kehtestamine**. Ettekandja Enelin Alter selgitas, et detailplaneering on algatatud Luunja vallavolikogu 30.11.2017 otsusega nr 83 „Kabina külas Väike-Kabina maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu algatamine, lähteseisukohtade kinnitamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine“. Detailplaneering on algatatud Luunja valla üldplaneeringut muutuvana. Sama otsusega kinnitati detailplaneeringu lähteseisukohad ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine. Detailplaneeringuga moodustatakse kokku 21 krunti: kümme elumumaa sihtotstarbelist, kolm transpordimaa sihtotstarbelist, üks tootmismaa sihtotstarbeline, neli üldkasutatava maa, kaks sihtotstarbeta maa krunti ning üks veekogude maa krunt. Volikogu otsustas detailplaneeringu kehtestada.

Kolmandaks päevakorrapunktiks oli **jaoskonnakomisjoni moodustamine**. Ettekandja Marko Jaeger tegi ettepaneku moodustada 2025. aasta kohalike omavalitsuste volikogu valimisteks valimisjaoskonnas nr 1 jaoskonnakomisjon

alljärgnevas koosseisus: Katrin Madisson (komisjoni esimees), Mati Rüssing, Ülle Hint-Märtson, Maili Karus, Katrin Rohtma, Ülle Kangur, Tauri Lepaste ning komisjoni asendusliikmed Liidia Heinsoo ja Kadri Unt. Volikogu otsustas kinnitada jaoskonnakomisjoni koosseisu.

Neljandaks päevakorrapunktiks oli **Luunja vallavolikogu määruse „Maa-maksumäärade, maamaksu aastase suurenemise maksimaalse piirmäära ja kodualuse maa maksusoodustuse kehtestamine“ kehtestamine**. Ettekandja Merlin Kark selgitas, et maamaksu määrad kehtestatakse järgnevalt:

- 1) elumumaa ja maatulundusmaa õue-maa kõlvikule 0,1 protsenti maa maksustamishinnast aastas;
- 2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud maatulundusmaale 0,19 protsenti maa maksustamishinnast aastas;
- 3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud sihtotstarbega maale 0,13 protsenti maa maksustamishinnast aastas.

Kodualuse maa maksusoodustuseks kehtestati 200 eurot. Volikogu otsustas anda välja määruse vastavalt ettepanekule.

Viiendaks päevakorrapunktiks oli **Luunja valla eelarvestrateegia 2026–2029 kinnitamine**. Ettekandja Hille Luts selgitas, et eelarvestrateegia koostatakse vähemalt neljaks eelseisvaks eelarve-aastaks, mida igal aastal tulenevalt majanduskeskkonnas toimuvatest muutustest korrigeeritakse. Käesolev eelarvestrateegia on aluseks järgmise aasta eelarve koostamisel. Sisulisi ettepanekuid eelarvestrateegiale ei laekunud. Volikogu otsustas kinnitada Luunja valla eelarvestrateegia aastateks 2026–2029.

Kuuendaks päevakorrapunktiks oli **kokkuvõtte volikogu esimehe tegemistest**. Kaire Vahejõe selgitas, et volikogu esimehena on ta lisaks KOKSis ja Luunja valla põhimääruses toodud volikogu esimehe ülesannetele tegelenud ka valla arendustegevusega, sealhulgas rahastusprojektide kirjutamise, juhtimise ning aruandlusega. Lisaks tegi ülevaate olulisematest projektitaotlustest, mis on volikogu esimehe ametiajal tema koostatud ja

esitatud. Kokku on Luunja valda volikogu esimehe panusena toodud üle 1,3 miljoni euro. Lisaks volikogu esimehe kirjutatud projektidele on rahastuse otsused saanud ka need taotlused, mis on esitatud Luunja valla ametnike ja allasutuste poolt.

Infopunktis andis Kaire Vahejõe ülevaate kohtumäärusest ja Tarvo Laasi kaebusest volikogu otsuse osas ning esitas küsimuse endisele abivallavanemale ametis olemise ajal auto kasutamise kohta. Vallavanem Aare Anderson andis ülevaate järgnevast: Kaare tee investeeringute hetkeseisust, Kavastu parvest, Lohkva teemapargi planeerimisest, kalastusplatvormi projektist, Kantsi kinnistust ja Luunja aleviku kaupluste ehitusest.

Volikogu liige Feeliks Teder esitas küsimuse üldplaneeringu menetluse kohta, Rainer Leidik esitas tähelepaneku Luunja aleviku Coopi ehitusele paigaldatud plakatitest, mis takistavad liikluses nähtavust, ning Kaimo Keerdo esitas küsimuse Kellukese kinnistule ladustatud pinnase kohta.

Kõik volikogu istungid kantakse avalikult üle Microsoft Teamsi vahendusel ja nende salvestused on järelvaadatavad VOLISE (www.volis.ee) keskkonnas. Istungitel käsitletavat materjalid ja istungite protokollid on leitavad nii VOLISE keskkonnast kui ka valla kodulehelt.

Kaire Vahejõe
vallavolikogu esimees

Vallavalitsuses septembrikuu istungitel

Ehitusload väljastati:

- üksikelamu püstitamiseks Mäe tee 5 ja Ruudu tee 6 Kaku-metsa külas, Parkmetsa tee 5 Põvvatu külas ning Haldja tee 21 Veibri külas;
- abihoone püstitamiseks Pilka tee 1 Pilka külas;
- aiamaja rekonstrueerimistöödeks Roosi tee 11 Kabina külas;
- kaugküttetorustiku ehitustööde teostamiseks Luunja alevikus;
- sademeveetorustiku ehitustööde teostamiseks Pärli teel Lohkva külas;
- soojuspuuraukude rajamiseks Peru põik 1 Luunja alevikus;
- Luunja alevikus Pärna maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu kohase juurdepääsutee ja taristu ehitustööde teostamiseks.

Kasutusload väljastati:

- üksikelamu kasutusele võtmiseks Parkmetsa tee 6 Põvvatu külas, Väljaotsa tee 40 ja 46 Muri külas, Vankri tee 44 Kaku-metsa külas, Leedri tee 1 Rõõmu külas ning Pärna kinnistul Sirgumetsa külas;
- päikeseelektrijaama kasutusele võtmiseks Veskimetsa kinnistul Kakumetsa külas ja Möllatsi kinnistul Pilka külas;
- vee- ja kanalisatsioonitorustike kasutusele võtmiseks Keldriaugu tee 9 ja 12 Lohkva külas.

Otsustati:

- hüvitada ühe isiku väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse kulud;
- osutada tugiisikuteenust ühele isikule;
- kinnitada riigihanke „Luunja Keskkooli salvestusseadme lahenduse projekteerimine ja ehitus“ tulemused;
- sõlmida õpilasliinide teenindamise leping Luunja Varahalduse Sihtasutusega;
- omandada riigilt tasuta Kantsi kinnistu, millel asub Ema-jõe-Suursoo Keskus;
- omandada tasuta Tilia maaüksuse lõunaosa ja põhjaosa detailplaneeringute kohaselt rajatud teed;
- korraldada korduv elektrooniline oksjon Sirgumetsa külas asuva Kuru kinnistu võõrandamiseks;

- võõrandada elektroonilise enampakkumise korras Pilka külas asuv Pilka tee 22 kinnistu;
- eraldada Luunja valla 2025. aasta eelarve reservfondist 1800 eurot Luunja lasteaia parklas asuvale elektriautode laadimispunktile arvesti paigaldamiseks.

Kehtestati:

- Veibri külas Nurme tee 8a maaüksuse detailplaneering.

Määrati:

- projekteerimistingimused üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Kiige kinnistul Sirgumetsa külas ja Välja kinnistul Kavastu külas;
- Veibri külas Nurme põik kohanimi.

Nõustuti:

- Pajukurmu külas Venne, Veibri külas Veibri tee 9 ja Nurme tee 8a kinnistute jagamisega ning määrati tekkivate reaalosade aadressid ja sihtotstarbed;
- Veibri külas Püti ja Västriku kinnistute ning Pilka külas Eska, Ees-Eska ja Taga-Eska kinnistute piiride muutmisega;
- Lohkva külas vallale kuuluvate Kabina tee 8, Soojuse tee ja Valguse tee 6 kinnistute koormamisega isikliku kasutus-õigusega Gren Tartu AS-i kasuks kaugküttetorustiku rajamiseks;
- Kakumetsa külas vallale kuuluvate Ratsu tee ja Kaariku tee 2 koormamisega isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks maakaabelliini rajamiseks;
- Lohkva külas vallale kuuluva Puupilli tee L1 koormamisega isikliku kasutusõigusega maakaabelliini rajamiseks;
- lubada korraldada MTÜ-l Lohkva Külaselts üritust „Luunja uhhaa- ja kalapidu“ Luunja jõesadama ja puhkeala territooriumil ning MTÜ-l Veibri Kogukond Veibri külas külapäeva „Tunne oma naabrit“.

Muude sotsiaaltoetuste maksmine otsustati ühel korral.

*Marko Jaeger
vallasekretär*

Valimisosalus Luunja vallas

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistest võttis Luunja vallas osa 59,2% hääleõiguslikest elanikest ehk 2 747 inimest. Täpselt sama valimisosaluse keskmine protsent oli ka üle terve riigi. Pabersedelil tegi oma valiku 1 207 ja elektrooniliselt 1 533 hääletajat. Teises kohalikus omavalitsuses andis oma hääle 152 Luunja valla elanikku. Luunja aleviku jaoskonnas andis oma hääle eelhääletamise ajal 261 ning valimispäeval 814 elanikku.

Ametlikult saab valla valimiskomisjon valimistulemused välja kuulutada pärast seda, kui Vabariigi Valimiskomisjon ja Riigikohus on lahendanud kõik üleriigilised valimis-kaebused.

Valimistulemuste väljakuulutamise järgselt kutsub valimiskomisjon kokku esimese uue koosseisuga vallavolikogu istungi. Esimesel istungil valitakse volikogu esimees ja aseesimees ning vallavanem esitab vallavalitsuse nimel lahkumispalve. Vallavalitsus jätkab oma tööd senises koosseisus kuni uue vallavalitsuse kinnitamiseni volikogu poolt.

Valimistulemuste kohta saab täpsemat infot valimised.ee kodulehelt.

*Marko Jaeger
valla valimiskomisjoni esimees*

Planeeringuteated

Rõõmu külas Roobi tee 17 maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine

Luunja vallavalitsus kehtestas 15.10.2025 korraldusega nr 2-4/306 Rõõmu külas Roobi tee 17 maaüksuse detailplaneeringu (Ruum Raamis OÜ töö nr 018-25).

Planeeringuala hõlmab Rõõmu külas Roobi tee 17 (katastritunnus 43201:001:2215) maaüksust osaliselt. Planeeringuala pindala on u 9500 m². Detailplaneeringu eesmärk on maaüksuse jagamine kolmeks krundiks ja ehitusõiguse määramine elamumaa kruntidele elamuehituse (üksikelamu ja abihooned) eesmärgil.

Detailplaneeringuga moodustatakse 2 elamumaa (positsioon nr 1 ja nr 2) ja üks transpordimaa (positsioon nr 3) krunt. Elamumaa kruntide ehitusõigus: hoonete suurim lubatud arv maa-alal 3 (üks üksikelamu ja 2 abihoonet), hoonete suurim lubatud ehitisealune pind 300 m², hoonete maksimaalne lubatud kõrgus elamul kuni 9 m ning abihoonel kuni 5 m. Hoonete püstitamisel tuleb kasutada kaasaegseid ja kvaliteetseid viimistlusmaterjale (kivi, krohv, puit, klaas, metall). Põhihoone katusekalle 10–45 kraadi. Parkimine lahendatakse krundisiseselt. Kruntide joogivesi lahendatakse kuni ühisveevärgi ja -kanalisatsioonivõrgu väljaehitamiseni olemasoleva puurkaevu baasil Kingu tee 1 (43201:001:2127) maaüksusel ja reovesi lahendatakse eraldiseisvalt biopuhasti baasil. Detailplaneeringu on kooskõlastanud asjaomased valitsusasutused ja arvamusi ei esitatud. Kõnealune detailplaneering on kooskõlas kehtiva Luunja valla üldplaneeringuga ehk detailplaneering ei sisalda üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut. Planeeringuga kaasnevatest mõjudest on võimalik

lugeda detailplaneeringu seletuskirja peatükist 3.12. „Planeeringu elluviimine“.

Kehtestatud detailplaneeringuga on võimalik tutvuda digitaalselt planeeringute andmekogus.

Luunja valla üldplaneeringut muutva Kabina külas Väike-Kabina (43202:002:0038) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu kehtestamine

Luunja vallavolikogu kehtestas 25.09.2025 otsusega nr 1-3/24 Luunja valla üldplaneeringut muutva Kabina külas Väike-Kabina (43202:002:0038) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu (AB Artes Terrae OÜ töö nr 1820DP3, planID 62407).

Planeeringuala hõlmab Kabina külas Väike-Kabina (43202:002:0038) maaüksust ning planeeringuala suurus on ligikaudu 23 ha. Planeeringuala piir on nähtav planeeringu joonistel.

Planeeringuga moodustatakse kokku 21 krunti: kümme elamumaa sihtotstarbelist (positsioonid nr 6 kuni nr 15), kolm transpordimaa sihtotstarbelist (positsioonid nr 3, nr 4, nr 5), üks tootmismaa sihtotstarbeline (positsioon nr 21), neli üldkasutatava maa (positsioonid nr 1, nr 2, nr 16, nr 17), kaks sihtotstarbeta maa (positsioonid nr 19, nr 20) krunti ning üks veekogude maa (positsioon nr 18) krunt. Ehitusõigus elamumaa kruntidel: hoonete suurim lubatud arv maa-alal kaks, hoonete suurim lubatud ehitisealune pind 300 m², põhihoone maksimaalne lubatud kõrgus kuni 8,5 m, abihoonel kuni 5 m. Hoonete püstitamisel tuleb kasutada kaasaegseid ja kvaliteetseid viimistlusmaterjale (krohv, puit, kivi, klaas). Hoonete katusekalle 0–50 kraadi. Parkimine lahendatakse krundisiseselt. Kruntide joogivesi lahendatakse positsioonile nr 21 rajatava puurkaevu baasil ning jae-

tud on võimalus liituda ka ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga. Kruntide reovesi lahendatakse positsioonile nr 3 rajatava reoveepuhasti baasil ning vajadusel nähakse ette reoveepumplad. Puhastatud heitvesi suunatakse Emajõkke. Planeeringuga on jäetud võimalus liituda ka ühiskanalisisatsiooniga. Transpordimaa krundid (positsioonid nr 3, nr 4, nr 5) ning üldkasutatava maa krundid (positsioonid nr 1, nr 2, nr 16, nr 17) on avaliku kasutusega. Positsioonide nr 1, nr 2, nr 4, nr 16 ja nr 17 krundid võõrandatakse tasuta Luunja vallale peale detailplaneeringu kehtestamist ja kruntide moodustamist. Positsioonile nr 1 rajab Luunja vald avaliku puhkekoha (supluskoht koos vajaliku inventariga) ning riigitee nr 22252 Lohkva-Kabina-Vanamõisa tee äärde valgustatud jalgratta- ja jalgte (läbib positsioone nr 1, nr 3 ja nr 4). Positsioonid nr 3 ja nr 5 võõrandatakse tasuta Luunja vallale peale teede (vaata seletuskirja ptk 2.13 erisusi) ja tehnovõrkude rajamist ja neile kasutusloa saamist. Positsioon nr 19 ja nr 20 eraomandisse jäävatele loodusliku maa aladele juurdepääsu ei tohi piirata, need alad on ligipääsetavad vastavalt Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse 4. peatüki 2. jaole. Pos 21 planeeritud krunt ja puurkaev koos torustikega ning Pos 3 planeeritud reoveepuhasti koos torustikega Pos 1, Pos 3, Pos 4 ja Pos 5 kruntidel jäävad eraomandisse kasutusvalduse seadmisega (nt loodavale ühistule või võrguettevõttele). Luunja vald ei võta koos Pos 1, Pos 3, Pos 4 ja Pos 5 krundi omandamisega enda omandisse reoveepuhastit, reoveetorustikke ning veetorustikke, Pos 1, Pos 3, Pos 4 ja Pos 5 tuleb nendele tehnovõrkudele ja -rajatistele seada isiklik kasutusõigus vastavate tehnovõrkude ja -rajatiste valdaja kasuks. Liitumise korral ühisveevärgi ja -reoveekanalisisatsiooniga on võimalik torustike üleandmine võrguettevõttele.

LUUNJA VALLAS ELAB 6138 INIMEST

1. oktoobri seisuga elab Luunja vallas 6138 inimest. Võrreldes eelmise aasta sama ajaga on vallakodanike arv 110 võrra kasvanud. Suurim küla on Lohkva (1819), järgneb Veibri küla (1281).

Septembris registreeris elukoha valda **94** inimest. Vallast lahkus **53** inimest. Vallasiseselt muutis elukohta **11** inimest. Sündis **6** last. Suri **1** inimene. Vanim elanik vallas on 97-aastane.

Valla rahvastiku arvu külade lõikes saab vaadata kodulehelt <https://luunja.ee/statistika>. Üldiseid näitajaid Statistikaameti lehelt <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/piirkonnad>. Avada rakendus „Juhtimislaud“ ja valida sealt Luunja vald.

Planeeringu elluviimise tingimused on sätestatud detailplaneeringu seletuskirja peatükis 2.13 „Planeeringu elluviimine“. Planeeringuga kaasnevatest mõjudest, sh olulisemad kavandatavad muudatused võrreldes olemasoleva olukorraga, on võimalik lugeda detailplaneeringu seletuskirja peatükist 2.14. „Asjakohaste mõjude hindamine“.

Kõnealune detailplaneering ei ole kooskõlas kehtiva Luunja valla üldplaneeringuga ehk detailplaneering sisaldab üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut. Üldplaneeringu põhilahenduse muutmine seisneb maakasutuse juhtotstarbe osalises muutmises sotsiaalmaast elamumaaks, planeeringualalt kaitsealuse metsamaa eemaldamises ning rohevõrgustiku täpsustamises planeeringuala ulatuses (vaata detailplaneeringu seletuskirja ptk 1.5.).

Kehtestatud detailplaneeringuga on võimalik tutvuda digitaalselt planeeringute andmekogus.

Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksuste detailplaneeringu algatamine

Luunja vallavolikogu algatas 25.09.2025 otsusega nr 1-3/23 Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksuste detailplaneeringu (planID 128772). Planeeringuala hõlmab Põvvatu külas Parkmetsa põik 4 (43201:001:1546) ja Parkmetsa põik 6 (43201:001:1547) maaüksust. Planeeringuala pindala on 3344 m². Planeeringualal kehtib Kronska ja Lamba katastriüksuste detailplaneering (kehtestatud 25.06.2009, planID 2494). Uue detailplaneeringu eesmärk on kehtiva detailplaneeringu muutmine Parkmetsa põik 4 ja Parkmetsa põik 6 maaüksustel. Uue planeeringuga soovitakse olemasolevad krundid liita ning määrata ehitusõigus elamumaa krundile elamuehituse (üksikelamu ja abihooned) eesmärgil. PlanS § 140 lg 7 kohaselt tuleb detailplaneeringu muutmiseks koostada uus sama planeeringuala hõlmav detailplaneering. Detailplaneeringu algatamine ei ole vastuolus Luunja valla üldplaneeringuga. Planeeringut algatades uuringute ja analüüside tegemise vajadus puudub. Otsuse ja otsuse lisaga (sh planeeringuala piir) on võimalik tutvuda digitaalselt Luunja valla dokumendiregistris.

Enelin Alter, planeeringute nõunik

Kaasav eelarve ootab ideid!

Sel aastal jätkab Luunja vald kaasava eelarve korraldamist, mille tulemuste põhjal valitakse vallarahva poolt välja projekt või projektid, mis viiakse ellu 2026. aastal. Sellel aastal teostati kaasava eelarve raames kaks projekti – madalseiklusrajad paigaldati nii Kabina kui ka Pilka külasse.

2026. aastal on kaasava eelarve suurusks 40 000 eurot. **Ettepanekuid saavad esitada kõik Luunja vallaga seotud inimesed või asutused kuni 30. oktoobri** e-posti aadressil vald@luunja.ee või tavapostiga aadressil Puiestee 14, Luunja alevik, Luunja vald, Tartumaa 62222.

Komisjon analüüsib esitatud ettepanekuid ning valib välja ideed, mis suunatakse rahvahääletusele. Analüüsis lähtutakse neljast põhilisest kriteeriumist: vajalikkus ja olulisus vallale, teostatavus

eelarveaasta jooksul, ettepanekust kasu saajate hulk ning varasemalt piirkonda tehtud valla investeeringute suurus.

Enne rahvahääletuse algatamist korraldatakse vajadusel ja esitajate soovil ettepanekute tutvustusüritus, kus ettepanekute esitajad saavad avalikkusele oma ideid lähemalt tutvustada ning vastata küsimustele. Pärast seda avame hääletuse VOLIS-e infosüsteemis. Isikud, kes ei saa hääletamiseks kasutada arvutit ja/või ei oska kasutada VOLIS-e infosüsteemi, saavad hääletusest osa võtta vallamajas, kus neile tagatakse hääletusest osavõtu võimalus. Hääletusest osavõtu eelduseks on kehtiva isikut tõendava dokumendi esitamine.

Luunja vallavalitsus

Olulised kuupäevad

Ettepanekute esitamine	kuni 30.10
Esitatud ettepanekute analüüsimine ja hindamine	kuni 05.11
Ideede tutvustamine (vajadusel)	06.11 kuni 07.11
Hääletamine	10.11 kuni 16.11
Lisainfot leiab Luunja valla kodulehelt.	

Biojäätmete äraveo või kompostimise kohustus

Jäätmevedaja Ragn-Sells AS saatis 06.10.2025 kohustusliku biojäätmete (köögi- ja sööklajajäätmed) äraveo liitumisteate nende kinnistute omanikele või valdajatele, kus ei ole jäätmeregistri koha-

selt lahendatud köögi- ja sööklajajäätmete sorteerimine kas äraveoga või kinnistul kompostimisega. Teavitust saadeti 827 jäätmevaldajale. Biojäätmete sorteerimise kohustus tuleneb Luunja jäätmehoolduseeskirja § 8 lõikest 2, mille kohaselt biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete kogumine on Luunja valla territooriumil hõlmatud korraldatud jäätmeveoga. Biojäätmelid võib kinnistul kompostida jäätmehoolduseeskirja § 8 nõuete kohaselt. Kompostimisest teavitamine toimub infovoldikul kirjeldatud viisidel.

Kui tegelete biojäätmete kompostimisega, siis palume sellest teavitada Luunja vallavalitsust lingil <https://evald.ee/luunjavald/app/jaatmekaitlus/> (kompostri registreerimine) või kirjutades e-posti aadressile vald@luunja.ee. Teavitusele tuleb juurde lisada foto kinnistul asuvast kompostrist.

Luunja vallavalitsus

Olulisemad tehtud ja käivitatud tegevused viimase nelja aasta jooksul

- Spordihoone ehituse lõpetamine ja hoone tegevuse käivitamine.
- Sepikoja renoveerimine sadamakojaaks.
- Luunja sadama edasiarendamine.
- Kergliiklustee lõigud Veibris ja Luunja alevikus.
- Parkla Luunja kooli juurde.
- Luunja mõisapargi muruväljaku uuendamine ja pargiala uuendamine.
- Kaare tee probleemi lahendamine koostöös elanikega.
- Uus reoveepuhasti ja trassid Kavastusse.
- Linna lähipiirkonna osas eskiisprojekt ühisveevärgi laiendamiseks.
- Tasuta biokompostrid elanikele.
- Valvekaamerad vajalikesse kohtadesse.
- Generaatorid kriisivalmiduse tagamiseks.
- Uus staadion Luunja kooli juurde.
- Seiklusrada ja *pumptrack* Luunja kooli juurde.
- Matkarada ja madalseikluspark Kabinasse.
- Külaplats ja madalseikluspark Pilkasse.
- Emajõe-Suursoo keskuse tasuta omandamine.
- Luunja puhkeala valmimine.
- Tugikeskuse arendamine.
- Sotsiaalteenuste täiendamine (toetatud elamise teenus Kavastus jm).
- Tankla rajamine Luunjas (koostöös erakapitaliga).
- Kellatorn-muuseumi renoveerimine.
- Kaks kauplust Luunjas.
- Lohkva raamatukogu ja kogukonnakeskuse uued ruumid.
- Pakiautomaadid erinevatesse kohtadesse.
- Rattaringluse laiendamine Lohkvas.

Luunja vallavalitus

Märka enne, kui mure kasvab – kõigile tasuta e-kursused

Murel on mitu nägu: vahel on ta lärakas, aga enamasti vaikne. Vaikne laps klassi tagumises pingis. Kolleeg, kes on äsja läbi elanud raske ja ootamatu sündmuse, ütleb, et „kõik korras“. Üks küsimus, üks kuulamine, üks lihtne tegu võib aidata. Kas tunded ohumärgid ära ja julged vestlust alustada? Seda oskust saab õppida. Õpi märkama ja andma psühholoogilist esmaabi – enne, kui mure kasvab üle pea.

Sotsiaalkindlustusamet kutsub kõiki inimesi tasuta e-kursustele, mis õpetavad abivajava lapse ja täiskasvanu märkamist, abistamist ja psühholoogilist esmaabi andmist – õppida saab just siis ja nii kiiresti, kui sulle sobib.

Mis juhtub inimesega, kelle maailm käib korra kummuli? **Psühholoogilise esmaabi e-kursus** selgitab, mida inimene kriisis teeb, tunneb ja mõtleb. Kursus õpetab, kuidas pakkuda psühholoogilist esmaabi, kui keegi on läbi elanud ootamatu ja raske sündmuse – ning kuidas seejuures ise terveks jääda. Sageli on abi pakkumine üllatavalt lihtne: rahulik kohalolu, kuulamine, väike praktiline tegu. Loe lisaks palunabi.ee.

Abivajava lapse märkamise ja abistamise e-kursusel õpid tundma lapse

õigusi, märkama abivajavat last ning kasutama erinevaid võtteid lapse toetamiseks. Abivajava lapse märkamine ja temast teatamine on meie kõigi kohustus ja südameasi! Loe lisa lasteabi.ee lehelt, tutvu materjalide ning tööriistakastiga.

Laste heaolu spetsialistid saavad läbida lastekaitsetöö peamisi teemasid puudutava e-kursuse Lastekaitsetöö põhialused, mille eesmärk on toetada lastekaitsetöötajaid nende töös laste ja perede abistamisel.

Kriisis on ohus mitte üksnes inimese füüsiline turvalisus, vaid ka tema vaimne vastupidavus. See kehtib nii üksikisiku ja perekonna tasandil kui ka olukordades,

mis raputavad tervet kogukonda või riiki. Seepärast peaks psühholoogiline esmaabi kuuluma igaühe oskuste pagasisse. Mida rohkem on inimesi, kes oskavad kriisis pakkuda esmast tuge, seda tugevam on kogukond ja kindlam riigi psühholoogiline kaitse.

Sotsiaalkindlustusameti e-kursused leiad Digiriigi Akadeemia õppeplatvormilt sotsiaalvaldkonna kategooria kursuste alt.

Abi algab märkamisest! Õppima on oodatud kõik huvilised.

Sotsiaalkindlustusamet

Hea Tegu konkurss ootab ettepanekuid

Ka sel aastal, juba viieteistkümndat korda, tunnustame ja täname neid, kes aktiivsete kodanike ja ühendustena panustavad Tartumaa arengusse, märkavad kitsaskohti meie ümber ja tahavad luua väiksemaid või suuremaid muutusi kodukohas, valdkonnas, kogukonnas.

Nende kõrval toimetavad kohalikud ettevõtjad, kes hoolivad piirkonna arengust ning ühisest soovist midagi koos ära teha. Ka kohalikud omavalitsused on oma nõu ja jõuga alati toeks ning üha rohkem läbimõeldult vabaühendusi ja kogukonna koostoimetamist toetamas.

Selle 15 aasta jooksul on tänamiseks esitatud kümneid ja kümneid vabaühendusi, kus tegutsevad sajad inimesed,

ning eelkõige panustatakse kodukoha ja valdkonna heaolusse loendamatu vabatahtliku tegevuse tunde. Tunnustamist on leidnud eri ettevõtteid ja mitmed Tartumaa kohalikud omavalitsused. Viisteist aastat on pikk aeg ning viimastel aastatel oleme kogukondi ja nende eestvedajaid julgustanud mõtlema ka sellele, milliseid ressursse neil juba on millegi vajaliku tegemiseks, et alati ei mõeldaks projekti kirjutamisele ja sobivale fondile, kui mingi vajadus pead tõstab, ja see lisas tunnustamiskonkursile juurde ühe kategooria – projektivaba tegu.

Kõik aastad on näidanud, et tunnustamiseks esitatud ühenduste eestvedajad on siiralt tänulikud, et nende tegevusi oluliseks peetakse ja tänamiseks esitatakse – see annab jaksu ja indu tegevustega edasi minna. Ka ettevõtjad, kes igapäevaselt kogukonnas elavad ja piir-

konnas toimetavaid ühendusi toetavad, on märkamise ja tunnustuse eest tänulikud ning mõistavad, et ühine tegutsemine loob kogukonna jaoks uut väärtust ja paremat elukeskkonda kõigile. Vabakondlastena tunnustatud on esialgu eestlaslikult tagasihoidlikud, kuid samas südamepõhjani märkamisest liigutatud ja seeläbi kogukonda uut hingamist ja uusi tegevusi toomas.

2025. aastal toimub tunnustamiskonkurss taas – Tartu Ärinõuandla kuulutab koos partneritega välja konkursi 2025. aasta MTÜ, vabakondlase, ilma projektita sündinud teo ning vabaühenduse tegevuse toetaja leidmiseks.

Soovime esile tõsta ja tunnustada neid, kelle ettevõtmised muudavad meie kodukohta paremaks, kogukonda ühtsemaks, kodanikuühiskonda tugevamaks ning palume kõigi abi nende ülesleidmisel ja konkursile esitamisel.

Ettepanekuid tunnustamiseks ja tänamiseks ootame kuni 30. oktoobrini. Vajaliku esitamismvormi, konkursi lisainfo leiab Tartu Ärinõuandla kodulehelt.

Tunnustamiskonkursi korraldamist toetavad Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Tartu Ärinõuandla, Tartumaa Omavalitsuste Liit ja Kodukant Tartumaa.

Lisainfo:

www.arinouandla.ee

telefon: 742 8491

e-post: kadri.pau@arinouandla.ee

Kadri Pau, MTÜ konsultant
SA Tartu Ärinõuandla

Möödunud aastal said kõik kategooriate võitjad tunnustuseks ja kingituseks tükikese Tartumaa kontuuriga kellast. Foto: Katrin Sisask

Muudatused maakonnaliinides oktoobrist

Liin 219 Tartu – Roiu – Võnnu – Võõpste – Luunja kool – Tartu (tööpäeval kell 07.40). Liini väljumine Tartu bussijaamast on muudetud 5 minutit varasemaks, kuna esines väga suure reisijate hulga tõttu hilinemist. Muutuvad peatuste läbimisajad Tartu – Sillaotsa lõigul mõne minuti ulatuses. Nädalavahetustel teenindatakse edaspidi kiirema sõiduplaani alusel liinil 243.

Liin 243 Tartu – Roiu – Võnnu – Võõpste – Luunja kool – Tartu (laupäeval, pühapäeval ja riigipühadel kell 07.50). Liin teenindab samal marsruudil nagu tööpäeviti sõitev liin 219. Nädalavahetusel kehtib kiirem sõiduplaan ning ei teenindata Haaslava kaupluse ja Hariduse peatuse sissesõite.

Lähem info sõiduplaaniportaalis www.peatus.ee.

Tartumaa Ühistranspordikeskus

Kavastu parv ootab renoveerimist kaldal

Kavastu parv tõsteti Emajõeest välja, ees ootab kapitaalremont.

Kavastu parv, mis on üle Emajõe inimesi ja kaupu vedanud juba alates 1899.

aastast, tõsteti 23. septembril veest välja. Tegemist on viimase säilinud jõeparvega Eestis ning ühe armastatuima Luunja valla sümboliga.

Parv on õhus. Sellist vaatamängu näeb üks kord veel, siis kui renoveeritud parv Emajõeale tagasi asetatakse. Pöidlad pihku, et esitatud projektid rahastataks. Foto: Kadi Kalmus

Tänavune suurvesi kahjustas mõlema kalda rampe sedavõrd, et need muutusid kasutamiseks ohtlikuks ning parv tuli seisma panna. Luunja vald on asunud kohe tegutsema – tellitud on eskiis- ja põhiprojekt, mille alusel uuendatakse kaldarajatised ning rekonstrueeritakse parv.

Kavastu kaldale on plaanis rajada ka turvaline ujumisala ja paatide sildumiskoht.

Parve väljatõstmine kujunes tõeliseks katsumuseks. Kuigi arvestati, et parv kaalub kuni 15 tonni, selgus töö käigus, et tegelik kaal ulatus pea 30 tonnini. Ka suur kraana andis sellest häälekalt märku, ent meeskond sai pingelise operatsiooni edukalt lõpule viidud ja parv tõsteti turvaliselt kaldale.

Järgmiseks sammuks on parve põhjalik remont ja kaldarajatisete uuendamine. Luunja vallavalitsus on juba esitanud esimesed rahastustaotlused, et leida vahendid selle unikaalse ajaloolise veesõiduki taas töökorda seadmiseks.

Pöidlad pihku!

Luunja vallavalitsuse, SA Luunja Jõesadama ja Luunja Varahalduse SA nimel

Kadi Kalmus

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

ÜHISPÖÖRDUMINE

Lahenduste leidmine Luunja valla tiheasustusaladel piirkiiruse ületajate korrale kutsumiseks

Käesoleva aasta suve alguses pöördusid inimesed Veibri külast minu poole, et ma avaldaks nende mure FB grupis „Luunja valla kogukonna teated“ seoses Veibri külas piirkiiruse ületamise probleemiga. Peale seda laekus Luunja valla eri tiheasustusalade elanike käest hulgaliselt veel lisainfot postituse alla kommentaaridena. Mitu vallaelanikku kirjutas mulle ka otse, et samad mured piirkiiruse ületajatega on ka mitmes teises Luunja tiheasustusega piirkonnas. Selle tulemusena tekkinud diskussiooni

kaudu sai alguse mõte teha probleemidele lahenduse leidmiseks ühine pöördumine vallavalitsuse ja politsei poole.

Lisan ühispöördumise lingi: <https://rahvaalgatus.ee/initiatives/1528>.

Kui oled sama meelt, et on vaja nende muredele lahendused leida, siis lisa enda toetav allkiri pöördumisele ning jaga infot ka naabriga või teiste Luunja valla elanikega. Allkirja saab anda ID-kaardiga sisselogitult.

Pöördumise jaoks on vaja saada kokku vähemalt 46 Luunja valla sisse-

kirjutusega elaniku allkirja. Luunja vallas on 6131 elanikku, sh 4632 valimisealist, kellest vähemalt 1% ehk 46 elanikku peab algatusele andma allkirja. Peale seda on võimalik esitada ühispöördumine Luunja vallavalitsusele menetlemiseks.

Lisainfo:

kogukonnaturundus@gmail.com

Aivar Karus

Ühing Kogukonnaturundus
(pöördumise algataja)

Sügisese õppekäigud on saanud hoo sisse

Keskonnainvesteeringute Keskus (KIK) on juba aastaid toetanud meie kooli õpilaste loodus- ja keskkonnateemalisi õppekäike, aidates seeläbi kaasa keskkonnateadlikkuse kasvule ning praktilise õppetöö mitmekesistamisele.

Sellel sügisel on mitmed klassid juba saanud osa põnevatest õppeprogrammidest. Meie 8. klassi õpilased osalesid metsas seenteteemalises programmis. Õppekäigult naasti rikkaliku seenesaagiga ning õpetaja Liis Rüütli eestvedamisel valmis hariv seenenäitus, millega sai kogu koolipere fuajees tutvust teha.

1. klasside lapsed käisid Vapramäel matkamas ja uurisid looduses sügise märke. Matkal osaleti aktiivselt eri tegevustes ja mängudes, mille kaudu saadi teada, millised muutused toimuvad looduses aastaegade vaheldudes. Kindlasti õppis igaüks midagi uut ja esimene ühine väljasõit uue klassiga oli kahtlemata põnev ja meeldejääv kogemus.

7. klassi õpilased osalesid Tartus Toomemäel õppeprogrammis „Mõõt-

mised ja kaart“, kus uuriti erisuguseid kaarte ja harjutati orienteerumist. Õpilased mõõtsid ja arvutasid oma sammu pikkust ning õppisid, kuidas leida asukohti nii paberkaartidel kui nutiseadmete abil. Kui esialgu tundus kaardil orienteerumine keeruline, siis harjutades saadi

ülesannetest edukalt jagu.

Peagi saavad ka ülejäänud klassid osaleda harivatel ja õppetööd toetavatel õppekäikudel, mis toovad õppimise klassiruumist välja pärisellu.

Kaie Kink, õppejuht ja klassiõpetaja

Kui asukoht kaardil paigas, sai hakata kompassi abil edasi liikuma. Foto: Ingrid Kever

Avastusretk inseneeria ja robotika maailma AHHA-s

Päev enne sügisvaheaega, 17. oktoobril 2025 osalesid Luunja keskkooli 7.a, 7.b ja 8.a klassi õpilased Tartu teaduskeskuses AHHA toimunud inseneeriapäeval. Hariv ja inspireeriv päev avas noortele ukse inseneeria, mehaanika, programmeerimise ja robotika mitmekülgse maailma.

Päeva jooksul said paljud õpilased osaleda erinevates praktilistes töötubades, kus oli võimalus ise käed külge

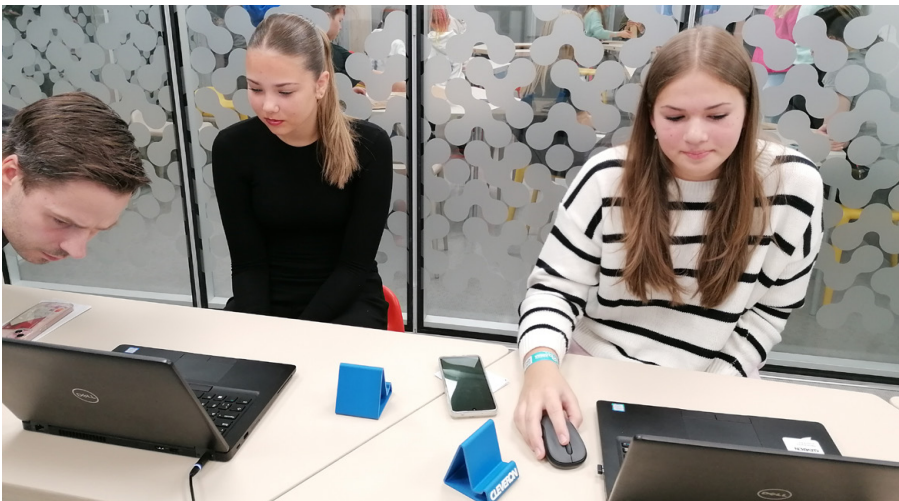
panna ning läbi katsetamise õppida, kuidas toimivad tehnilised lahendused päriselus. Töötubades tutvustati inseneeria ja tehnoloogia aluseid, võimaldades noortel kogeda, kuidas mõtlejad ja tegutsesid insenerid ja robotikud.

Lisaks praktilisele poolele pakkus inseneeriapäev ka hea ülevaate tuleviku võimalustest. Fuajees esitlesid oma erialasid ja tegemisi mitmed kõrgkoolid

ja ettevõtted, teiste seas Eesti Lennuakadeemia, Eesti Maaülikool, Cleveron ning TalTechi Tartu kolledž. Nende esindajad jagasid teadmisi, kogemusi ja innustust, julgustades noori mõtlema tulevikule tehnika- ja teadusvaldkonnas.

Päeva üheks põnevaks osaks kujunes ka teadusteatri etendus „Vastu taevast“, kus tutvustati raketiteaduse põhimõtteid. Õpilased said teada, kuidas raketid töötavad, miks on hapnik oluline kütuse põlemisel ning kuidas tekib liikumiseks vajalik tõukejõud. Etendus kulmineerus efektse demonstratsiooniga, kus näidati väikest leeki raketi küljes – see pakkus elevust ja jäab paljudele kindlasti kauaks meelde.

Õpilaste sõnul oli päev samaaegselt hariv, lõbus ja silmaringi avardav. Osalejad tõid esile, et said juurde uusi teadmisi ning huvi teaduse ja tehnoloogia vastu kasvas märgatavalt. Sellised elamuslikud õppepäevad aitavad noortel paremini mõista, kui põnev ja oluline on inseneeria roll tänapäeva maailmas.

8.a klassi neiud tutvumas 3D CAD programmiga. Foto: Ülle Tõnutare

Ingrid Kever, 7.a klassi klassijuhataja

Väikeste koolijütside seeneõpe ja iseseisvusharjutus

9. oktoobril, kui suuremal osal kooliperest oli iseõppimise päev, kogunesid esimeste klasside lapsed kooli koosõppimise päeva tähistamiseks.

Tegemist oli õppepäevaga, mille keskmes olid nii sotsiaalsed oskused kui ka looduse tundmaõppimine. Päeva peamine eesmärk oli aidata kõige noorematel koolilastel õppida toimetulekut uutes olukordades ning harjutada koostööd ka nendega, kellega iga päev klassiruumi ei jagata.

Päev algas esimeste klasside laste segarühmadesse jagamisega. Iga rühm

kandis rinnas eri värvi silmaklepsi, mis sümboliseeris nädala teemat „Ole tähelepanelik!“. Koostegemise kaudu said lapsed uusi kogemusi ja harjutasid iseseisvat tegutsemist.

Päeva läbivaks teemaks olid seened – nende tundmine, kasutamine ja ohud. Lapsed kordasid seente ehitust ja liike, osalesid õpetajate korraldatud rollimängus ning arutlesid, kuidas seente korjamisel ja hilisemal töötlemisel ohutult toimida. Eraldi tähelepanu pöörati ka sellele, mida teha mürgistuse kahtluse korral.

Lisaks teadmistele pakkus päev ka rohkelt loovust. Õuest kogutud loodus-

likust materjalist valmisid vahvad seene-metsad, mida kogu koolipere saab imetleda algklassimaja II korruse koridoris.

Esimest korda harjutasid 1. klassi lapsed ka iseseisvat sööklas toimetulekut – toidu võtmist ja kandiku kandmist, mis on uus ja tähtis samm suurema iseseisvuse suunas.

Päev möödus tegusalt ning pakkus rõõmu kõigile osalejatele. Lasteposiitiivne tagasiside ja siirad emotsioonid päeva lõpus said õpetajatele suurimaks tunnustuseks.

Laura Loorius

1.a klassi klassijuhataja

Rõõm õues õppimisest

Sügisene seenemets. Fotod: Laura Loorius

Sügisandide näitus

22.–26. septembril toimus koolis sügise alguse puhul vahva sügisandide näitus, millest võtsid osa 1.–4. klasside õpilased. Lapsed tõid kooli mitmekesiseid sügisande ja loovalt kujundatud sügis-kompositsioone. Näitus kaunistas terve nädala kooli fuajeed, pakkudes rõõmu ja imetlust kõigile möödakäijatele.

Õpilaste ja nende perede loovus ja nutikus olid muljetavaldavad. Aitäh kõigile osalejatele helge sügismeeleolu loomise eest!

Kaie Kink
õppejuht ja klassiõpetaja

Uhke orav jäi ka peale näitust fuajees koolielule kaasa elama. Foto: Teli Pree

Luunja koolipere liikus ühiselt Euroopa spordinädala raames

Luunja keskkoolis on juba aastaid olnud heaks tavaks võtta aktiivselt osa septembris toimuvast Euroopa spordinädalast.

6.–12. klassi õpilastele algas spordinädal 22. septembril taekwondo treeningute tutvustusega. Noored said proovida põhilisi võtteid ja tutvuda selle võitluskunsti põhimõtetega.

Noorematele, 1.–5. klassi õpilastele, toimus kogu nädala jooksul sügisene otsimismäng. Klassid said õues koos tegutsedes otsida loodusega seotud esemeid ja nähtusi, arendades nii tähelepanu ja koostööd.

Nädala pearõhk oli 23. septembril, kui koolipere tähistas Euroopa spordinädalat aktiivselt liikudes. Sel päeval jäid klassiruumid tühjaks, sest kogu kool läks ühiselt matkale – osa õpilasi valis jalgsi- ja osa rattamatka.

Ratturid suundusid ligi 28 kilomeetri pikkusele teekonnale Vooremäele ja tagasi. Ilm soosis liikumist ning rõõmus meeleolu saatis kogu sõitu. Nooremad ratturid läbisid veidi lühema teekonna. Neid ootas ees umbes 20 kilomeetri pikkune vähesel kiirusega Luunja valla tee. Tee peale jäänud korvpalliplatsil tehti mängude ja söögi-joogi paus.

Jalgsimatkajad läbisid umbes 10 kilomeetri pikkuse raja, mille käigus tuli kontrollpunktides lahendada ülesandeid, mis olid seotud õppeainetega – nii said õpilased värskes õhus

teadmisi proovile panna ja liikuda.

Kogu nädal pakkus kõigile rohkelt liikumisrõõmu, koostegemise tunnet ning vaheldust tavapärasele koolipäevale. Tegevused olid osa Euroopa spordinädalast, mille eesmärk on innustada inimesi igas vanuses rohkem liikuma ja väärtustama tervislikku eluviisi.

Šerelin Bovt, Luunja keskkooli kehalise kasvatuse õpetaja

3.b klassi õpilased matkapäeva lõpetamas. Foto: Hanna-Mari Hillep

2.c klass puhkepausi ajal Bingot lahendamas. Foto: Kairi Paama

8. klassi noormehed Eestis esinevaid võõrliike määramas. Foto: Liis Rüütel

4.–6. klassi ratturid kodukandis seiklemas. Foto: Helina Haljaste

Muusikapäeval täitus koolimaja muusikaga

Rahvusvahelist muusikapäeva tähistatakse alates 1975. aastast ning 1. oktoober oli muusikast pakatav päev ka Luunja keskkoolis. Koolimaja täitus juba hommikul klassikalise klaverimuusikaga ning päeva jooksul sai kuulda õpilaste laulu, pillimängu ja valitud muusikapalu eri žanritest.

Muusika keel on üleilmne – see ühendab inimesi olenemata vanusest, keelest või kultuurist. Seda tunnetasid ka Luunja koolipere liikmed, kes said päeva jooksul osa mitmekülgsest muusikaelamusest.

Hommikul, enne tundide algust, tervitas koolimaja sisenejaid fuajees kõlav rahulik klassikaline muusika. Seintele olid riputatud muusikateemalised plakatid, mis andsid päevale visuaalset värvi ja tunnetust. Alklasside õpilased kogunesid fuajees asuva tiibklaveri ümber ja treppidele, et esitada sügislaule ning kuulata teiste klasside etteasteid.

5. ja 6. klasside õpilased said pikal vahetunnil kokku auditoriumis, et võtta hetk ja süveneda rahvusvahelise keele – muusika – kõlameaailma. Üheskoos lauldi vast valminud Luunja kooli laulu, mille autoriks on meie vanema kooliastme muusikaõpetaja Triin Anni. Usun, et see laul on paljudele juba südamelähedaseks saanud ning iga õpilane leiab sellest just talle mõeldud sõnumi, mis rikastab koolielu muusika kaudu.

Kunst ja muusika on alati olnud rõõmu allikad ning loovuse toetajad. Ühiselt kuulsime ka Ludwig van Beethoveni suurteoste „Ood rõõmule“. See pakkus lastele võimaluse kogeda, kuidas iga esitaja helikeel loob osa suuremast kooskõlast – täpselt nagu eluski, kus üheskoos tegutsemine viib edasi ning kannab sõnumeid kaugemale.

Muusikapäev Luunja keskkoolis kutsus märkama muusika tähendust ja rolli meie igapäevaelus. Olen siin koolis muusikaõpetajana tegutsenud küll alles lühikest aega, kuid selle aja jooksul olen märganud Luunja kooli toredaid võimalusi, saanud väärtuslikke kogemusi oma mentorilt Liina Arraselt ning kogenud siinse koolipere soojust ja avatust.

Soovin kõigile kaunist muusikat ja kooskõla kõigis õppeainetes ning koolielus!

Krista Kohtla

Luunja keskkooli muusikaõpetaja

Õpetajate toas ootas kolleege magus üllatus – muusikapäeva kommid

Vahetunni ajal kõlas fuajees õpetaja Krista Kohtla omaloominguline helikeel

Trepikontserdi ajal saatis lauljaid klaveril õpetaja Liina Arras. Fotod: Teli Pree

Õpetajate päev Luunja moodi: uus koolilaul, rollivahetus, kriisivarud ja tänuõhkkond

3. oktoobril tähistati Luunja keskkoolis õpetajate päeva rõõmsa meeleolu, traditsioonide ja mitmete uute algatustega. Päev algas aktusega, kus õpetajad andsid oma ameti üheks päevaks üle 11. ja 12. klassi õpilastele, moodustades ise sümboolse Luunja keskkooli 13. klassi.

Aktuse tipphetkeks kujunes 13. klassi etteaste – **Luunja kooli laulu esmaettekandne**, mille autor on septembris koolis tööd alustanud muusikaõpetaja **Triin Anni**. Õpetajad olid laulu selgeks õppinud ja esitasid selle kogu kooliperele. Et laulusõnad kellelgi sassi ei läheks, said kõik õpetajad kingituseks **puidust joonlaua**, mille tagaküljel olid laulusõnad kirjas. Edaspidi hakatakse koolilaulu õppima ka tundides ning eesmärk on, et järgmistel aktustel kõlaks see ühiselt kogu kooliperele.

Pärast aktust asusid gümnasistid õpetajarolli – **asendusõpetajatena proovisid**

end 11.–12. klassi õpilased, kelle kanda jäid nii koolitunnid kui ka vahetundide ajal korra hoidmine. Enamasti tuldi ülesannetega hästi toime, ehkki mõnes klassis tuli viimasel hetkel leida asendus ka asendusõpetajale.

Samal ajal kui vanemad gümnasistid koolimajas vägesid juhatasid, külastasid **10. klassi õpilased kohalikke lasteaedu**, kus nad korraldasid mängu ja tegevusi lastele. Mõlema lasteaia juhtkond tänas koolinoori südamest.

Päeva jooksul toimus veel mitmeid ettevõtmisi, millest üks meeleolukamaid oli abiturientide korraldatud **interaktiivne Kahoot 13. klassile** ehk õpilasteks kehastunud õpetajatele. Osalejad said end proovile panna just nendel teemadel, mida nad iga päev õpetavad. Küsimused puudutasid eri õppeaineid ning pakkusid nii peamurdmist kui ka palju nalja.

Pärast ajude registamist maitses hästi **Luunja valla kingitud tort**. Puhkepausile järgnes osalemine **Päästeameti kriisiteadlikkuse mängus**, mille eesmärk on suurendada elanikkonna valmisolekut kriisiolukordadeks. Mäng, mis ühendab meeskonnatöö, praktilised teadmised ja õppimise, pakkus õpetajatele uusi teadmisi ja inspireerivaid arutelukohti. Osalejate sõnul andis see väärt ideid, kuidas kriisivalmiduse teemasid õpilastega käsitleda. Boonusena saatis kooli ka loosioonn – Luunja keskkool valiti üheks kolmest võitjast, kelle õpetajad saavad **täiendust oma isiklikku kriisivarusse**.

Tähtsa päeva lõpetuseks toimus õpetajatele **ühine külaskäik Tõrvandi kooli**, kus tehti tutvustav ringkäik uues koolimajas ning nauditati lõunat koolirestoranis. Erilist huvi pakkus Tõrvandi kooli kogemus **nutiseadmete kasutamise reguleerimisel**, mis pakkus inspiratsiooni edasiseks.

Selleaastane õpetajate päev Luunja keskkoolis kujunes meeldejäädavaks päevaks, kus põimusid vanad traditsioonid ja uued algatused. See oli päev, mil õpetajad said olla õpilased ja õpilased astuda õpetaja kingadesse, millest sündis palju uusi kogemusi. Päev, mille igas hetkes peegeldus tänulikkus, rõõm ja koolipere koostöö – väärtused, mis kannavad Luunja keskkooli ka kõigil teistel päevadel.

Heli Erik
Luunja keskkooli infojuht

Aitäh Luunja vallale maitsva tordi eest!
Foto: Teli Taimre

Luunja kooli laulu esmaettekandel olid eeslauljateks muusikaõpetajad Triin Anni, Liina Arras ja Krista Kohtla. Foto: erakogu

LUUNJA KOOLI LAUL

Autor: Triin Anni

1. Hommikuvalguses algamas kool
Käes ranits sa õppima tõttad
Aabits on kaenlas ja pliiatsid koos
Süda tarkuste järele rökkab

Refr: LUUNJA KOOL, LÄBI AEGADE NOOR
KOOLIMAJA JUURDE SA TÕTTAD
LUUNJA KOOL, OLED TÕELISELT HOOS
UNISTUSED SA TAEVANI TÕSTAD

2. Räägime tähtedest, kes on me seast
Koolist lendu läinud nii kõrgelt
Teadlased, sportlased, kunstnikud sealt
Nad rajavad teed Luunja tuultes

Refr: LUUNJA KOOL, ME IMEDE MAA
SEE VÄGI ON IIDNE JA MUISTNE
LUUNJA KOOL, OLED TEADMISTE KOOL
EMAJÕE KALLASTEL ÕITSED

3. Kohtume taas siin pärnade all
Kust kasvanud elutee juured
Tarkusest võrsunud vilistlaskond
Elu kannab teid kerguse tuultel

Refr: LUUNJA KOOL, LÄBI AEGADE NOOR
SIND HOIDNUD ON AEGADE TUULED
LUUNJA KOOL, KANNA HINGE EEST HOOLT
HOIAN SIND OMA SÜDAME JUURES
HOIAN SIND MA SÜDAME JUURES

Palju õnne!

Dronootika Erahuvikooli õpilane Kira Šarina võitis joonistuskonkursil „Metsloom“ eriauhinna!

Luunja Jahiseltsi, Päästeameti ja Eesti Jahimeeste Seltsi korraldatud joonistuskonkursil „Metsloom“ saavutas Dronootika Erahuvikooli huviringi õpilane Kira Šarina suurepärase tulemuse!

Konkursile laekus üle 1300 teose. Konkursil osalesid 6–12-aastased noored, kelle ülesandeks oli joonistada tumeda viltpliiatsiga Eesti metsloom. Töö tuli teha A4 paberile ja saata foto digitaalselt korraldajatele.

Kira joonistus paistis silma detailirohkuse ja südamliku lähenemise poolest. Tema töö väljendab nii metsloomade väarikust kui ka hoolimist meie ümbruskonnast, märgates ka kõige pisemaid.

Soovime Kirale palju inspiratsiooni ja loomingulist rõõmu ka edaspidiseks.

Palju õnne, Kira!

Dronootika Erahuvikool

LAULU MÄNGU VESTLUSRING

Ehe Luunja laps

JÄTKUB

Oodatud on väikelapsed ja nende emmed /issid

Teisipäeviti Luunja lasteaias Midrimaa saalis

Esimene kohtumine
04.11.25
kell 11.00

Tegevusi ja vestlusringe viivad läbi:
muusikaõpetaja ELSA
õpetaja TRIIN
logopeed KRISTEL

Toetavad:
Luunja Vald ja
Luunja Lasteaed Midrimaa

INFO & REGISTREERIMINE: kristel.lempu@gmail.com

LUUNJA LASTEAED MIDRIMAA 40!

4. november
Valgusfestival Midrimaal

16.30 – sünnipäeva tulede
süütamine Luunja Lasteaia
Midrimaa õuealal.

Pidu algab lasteaia
väärtusraamatu
tutvustava etendusega,
millele järgneb
valgusinstallatsioonide
nautimine meie laste ja
vanemate ühistööst.
Ootame kogu kogukonda
pimedat aega helgemaks
muutma!

5. november
Lasteaiapäev Midrimaal

8.00–10.30 – avatud uksed
kõikides rühmades
10.30 – ekskursioon lasteaia
11.00 – lasteaia sünnipäeva
tähistamine saalis

TULE JA TUTVU MEIE TOREDA LASTEAIA IGAPÄEVAELUGA!

Raamatukogupäevad

Üleriigilised raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus“ toimuvad 20.–30. oktoobrini 2025 ning on kantud raamatuaasta ideest.

Tähistame käesoleval aastal 500 aasta möödumist esimese eesti keelse raamatu ilmumisest. Tähtpäev on suursündmus eesti kultuuriloos. Raamatukogudel on põhjust seda väärikalt tähistada, uhkust tunda ning rõõmustada oma keele, oma kultuuri üle.

Raamatuaasta motoks on Hando Runneli luulerida „Rahvas algab raamatust“ ning motost juhindudes rõhutatakse raamatuaastal eesti kirjakuultuuri rolli nii rahvuskultuurilise enesemääratluse kui ka paigaidentiteedi kujunemisel. Raamatukogudes on aasta ringi tähelepanu keskmes olnud eesti kirjandus ning tähestikusündmused.

Olgem avatud raamatute rahvas, nagu tões eelmise raamatuaasta avakõnes president Lennart Meri.

*Kohtume raamatukogus!
Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing*

Kavastu raamatukogus

22. oktoobril kell 18.00 ettelugemise päev lastele – loeme eesti kirjanduse klassikat.

23. oktoobril näitus „Eesti raamatu päev: kõige vanem eesti keelne raamat raamatukogus“.

28. oktoobril kell 17.30 kohtumisõhtu kirjaniku ja stsenaaristi Indrek Harglaga.

Lohkva raamatukogus

25. oktoobril kell 15.00 külas lastekirjanik Kairi Look. Võimalik osta soodushinnaga raamatuid (sularahas!) ja küsida autogrammi.

30. oktoobril „Tuntud inimene raamatukogus“ – eriti vahva on võimalus katsetada uusi laenutajaid nende jaoks võõras ametis. Kell **16.30–18.00** teevad laenutusdebüüdi meie head sõbrad Lohkva noortekeskusest! Tule kaasa elama ja toetama meie tublisid noori raamatusõpru!

*Kairit Alver
Luunja valla keskraamatukogu direktor*

Teade!

Reedel, **31. oktoobril 2025**
Luunja valla raamatukogud
suletud.

Raamatukogude töötajad
osalevad pidulikul
ühisüritusel Tartus.

Luunja Kurk 2025 tõi Lohkvasse võrkpallimelu ja rekordarvu osalejaid

Laupäeval, 11. oktoobril peeti Lohkva spordihoones iga-aastane võrkpalliturniir Luunja Kurk, mis on kasvanud üheks oodatumaks sūgiseseks spordisūndmuseks meie piirkonnas.

Tegemist on segavõistkondadele mõeldud turniiriga, kus platsil mängivad korraga neli meest ja kaks naist. Tänavu osales koguni **kümme võistkonda**, mis on ühtlasi ka maksimum, mida Lohkva spordihoone tingimused võimaldavad.

Esimene turniir toimus 2019. aastal Luunja keskkooli võimlas vaid nelja võistkonna osalusel.

Luunja Kurk on ehe näide sellest, kuidas üks väike algatus võib kasvada kogukonda ühendavaks ettevõtmiseks, mille üle tuntakse uhkust. Jääb üle vaid loota, et see traditsioon püsib veel aastaid ja kuigi võistkondi enam rohkem ei mahu, siis rõõmsad kaasaalajad on alati oodatud.

Tänavused osalejad olid:

Luunja 1, Luunja 2, Luunja veteranid, Viljandi, Otepää, Melliste, Torma, Prax, No Bueno ja Võrgutajad.

Turniiri võitis **Viljandi**, teise koha saavutas **Torma** ning kolmandaks tuli **Luunja 2**.

Erilist rõõmu pakkus Luunjast pärit võistkondade rohkus – esindatud oli lausa kolm tiimi: Luunja 1, Luunja 2 ja Luunja veteranid. See peegeldab hästi seda, kuidas võrkpall on Luunja vallas järjest enam populaarsust kogumas.

„Oleme väga rõõmsad selle üle, et Luunjast on saamas tõeline võrkpalli-vald,“ sõnas üks korraldajatest.

Kogu päeva jooksul käis Lohkva spordisaali väljakutel läbi umbes 70 võrkpallurit, kes nautisid sportlikku päeva heas seltskonnas.

Suur tänu toetajatele, kelle abita see päev poleks võimalik olnud:

- Grüne Fee AS,
- Värska Originaal AS,
- Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus,
- Bodycenter Teraapiaruum,
- Sõbra Pesa pubi,
- Lohkva spordihoone,
- Volari Betoontööd OÜ.

Samasugune tänu kuulub ka päeva sujuva kulgemise tagajatele:

- peakohtunik Aadu Raav,
- kohtunik Arvi Saar,
- kaaskorraldaja Kaido Linde,
- punktide panijad Ülle Saar ja Kertu Rüssing,
- spordihoone juht Raido Rohi.

Korraldajate sõnul loodetakse, et see südamluk ja sportlik traditsioon jätkuks veel palju-palju aastaid.

*Margit Lokko, Diana Ruudi
Luunja Võrkpall MTÜ*

Meelterännak Emajõe-Suursoos tõi osalejatele sügava sisemise rahu

5. oktoobril toimus Emajõe-Suursoo keskuses eriline sündmus – meelterännak, mis pakkus Luunja valla elanikele võimaluse võtta aega iseendale, kogeda sügavat kohalolu ning laadida end looduse ja helide tervendava väega.

Päev algas rahuliku matkaga sügiseses Suursoos, kus osalejad said äratada oma meeled – kuulata veevulinat, tunnetada tuult ja lihtsalt olla kohal. See jalutuskäik aitas end maandada ja häälestuda looduse rütmile.

Matka järel juhendas Clareen Klarika Kuuse teadliku hingamise harjutusi, mis aitasid kehal ja meel sügavalt lõõgastuda. Osalejad kogesid, kuidas lihtne hingamine võib avada ukse sisemisse rahu ja usaldusse elu loomuliku kulgemise suhtes.

Päeva lõpetas helirännak koos Andres Põhjalaga, kus viimas gongiheli viis osalejad rännakule iseenda sisemaailma. Heliteraapia mõjus rahustavalt, taastavalt ja väestavalt – paljude sõnul oli see nagu vaikusesse sukeldumine, kust tagasi tülles oled uuenenud ja tasakaalus.

Meelterännak oli rohkem kui lihtsalt sündmus – see oli teekond iseendani. Osalejad lahkusid tänutunde, selguse ja sisemise rahuga. Sellised hetked tugevdavad nii vaimset tervist kui kogukondlikku sidet, tuletades meelde, kui oluline on aeg-ajalt peatuda ja kuulata nii loodust kui ka iseennast.

Sigrid Laas, joogaõpetaja

Päeva loojad – Sigrid, Andres, Clareen. Foto: Rocco Laas

Hetk peale hingamisrännakut – rahu ja harmoonias. Foto: Clareen Klarika Kuuse

HATHA JOOGA

Lohkva Lasteaias

Teisipäeviti 18.30

Võta kaasa pleed ja
matt

registreerumine vajalik

sigridlaas1@gmail.com

5146153

Emajõe - Suursoo Keskus

11.11.25

kell 12.00

Eakate vaimse tervise päev

Buss väljub

11.30 Lohkva spordihoone juurest ja

11.40 Luunja Kultuurimaja juurest

Registreerimine

sigridlaas1@gmail.com

või telefonil 5146153

FB Hatha Jooga Lohkvas

Piprasalvi töötuba Lohkva raamatukogus tõi kokku loodusest huvitunud inimesed

4. oktoobril toimus Lohkva raamatukogus piprasalvi töötuba, kus osalejad said õppida valmistama looduslikku soojendavat ja tervendavat salvi. Korraldajad rõõmustavad suure huvi üle. Kõik kohad täitusid kiiresti ning ootejärjekord sai kahjuks väga pikk. Vabandame, et ei suutnud kõigile huvilistele kohta pakkuda, kuid loodame väga selliseid üritusi ka edaspidi korraldada.

Töötuba viis läbi La Naturelle juhendaja Sille Roganova, kes jagas teadmisi taimede väest ja looduslike koostisosade kasutamisest tervise ning heaolu toetamiseks.

Lohkva raamatukogu täitus meeldivate lõhnade ja tegutsemisrõõmuga – iga osaleja valmistas endale kaks salvi ja sai kaasa väga põhjaliku juhendmaterjali. Õhkkond oli soe ja inspireeriv, täis rõõmu ja naeru.

Täname kõiki, kes said osaleda ja leidsid meie koosviibimise jaoks aega. Suur tänu Sille Roganovale põneva ja hariva töötuba eest. Täname südamest Lohkva raamatukogu, kes meid alati lahkelt võõrustab.

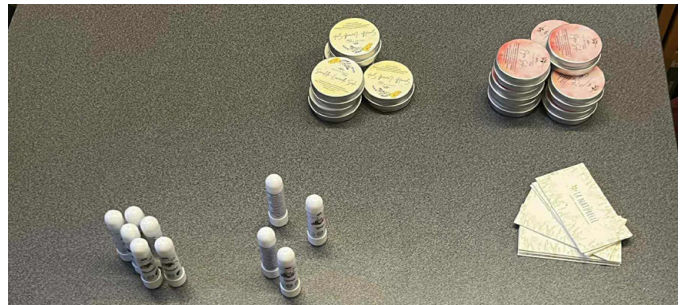
Töötuba toimus MTÜ Hazelnuti eestvedamisel ning sai teoks tänu Luunja valla projektitoetusele „Vabaiühenduste toetamine 2025“.

Hoia kindlasti silma peal meie tegemistel, sest tulemas on palju uut ja huvitavat. Infot meie tegemiste kohta leiab Facebooki lehelt „MTÜ Hazelnut“.

*Malve Kuustemäe
MTÜ Hazelnut juhataja*

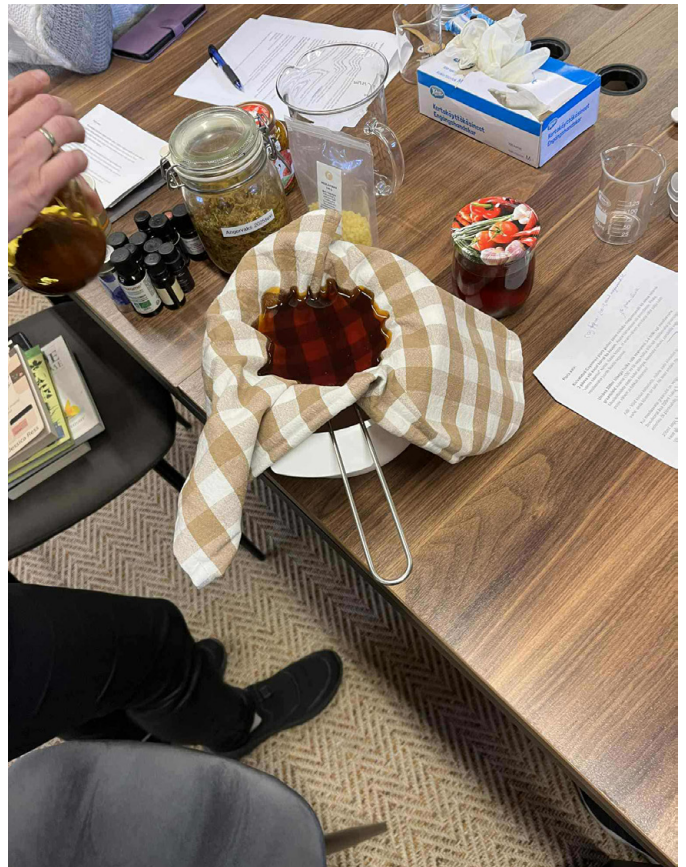
Aroomi inhalaator „Maandus“ ja „Uinuja“

La Naturelle pisike tootevalik ja nende omapärased biolagunevad visiitkaardid, mille sees lilleseemned. Kui visiitkaarti enam ei vajata, saab selle panna mulda ja visiitkaardist tärkavad lilled – väga loodussõbralik ja armas mõte

Töötuba viis läbi La Naturelle juhendaja Sille Roganova

Tööprotsess täies hoos. Fotod: Maiu Kuustemäe

Kust leida usaldusväärset infot ravimite kohta?

Ravimite kohta leidub internetis hulgaliselt teavet – soovitusi, kogemuslugusid ja arvamusi. Kahjuks ei ole kogu see info alati kontrollitud ega usaldusväärne.

Blogid, foorumid ja sotsiaalmeedia postitused võivad sisaldada eksitavat teavet, hirmutavaid lugusid või koguni eba-pädevaid soovitusi. Näiliselt usaldusväärse nõuande järgimine võib aga seada tervise ohtu.

Kõik veebilehed ei ole usaldusväärsed infoallikad

Internetis leviva teabe suhtes tuleb olla kriitiline. Igaüks võib midagi avaldada, kuid mitte kõik veebilehed ei kontrolli sisu õigsust. Paljud saidid tegutsevad peamiselt raha teenimise eesmärgil, reklaamides või müües ravimeid, millel puudub teaduslikult tõendatud toime ja ohutus. Samuti tuleb arvestada, et ravimite nimetused, kasutussoovitused ja müügitingimused võivad riigiti erineda – Eestis ei pruugi osa ravimeid üldse saada olla või võivad neil olla teised kasutusjuhised.

Usaldusväärse info ravimite kohta leiab Ravimiregistrist

Kõige täpsema ja ajakohasema info kõigi Eestis müügil olevate ravimite kohta leiab Ravimiameti hallatavast Ravimiregistrist, mis asub veebiaadressil ravimiregister.ee. See on riiklik andmebaas, millele viitavad ka ametlikud internetiapteegid, raviminfo.ee ja Terviseportaal.

Ravimiregistrist leiab:

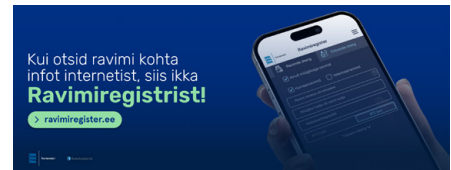
1. iga ravimi kohta üldinfo – näiteks toimeaine, ravimvormi, tugevuse ja näidustused;
2. teabe võimalike soodustuste, tarneraskuste ja lisaohutusnõuete kohta.

Info patsiendile ja tervishoiutöötajale

Iga ravimi juures on kättesaadavad kaks põhidokumenti.

- Patsiendile suunatud pakendi infoleht sisaldab muu hulgas infot ravimi toime- ja abiainete, kasutusotstarbe, annustamise, kõrvaltoimete ja säilitamisnõuete kohta.
- Ravimi omaduste kokkuvõte on seevastu suunatud eeskätt tervishoiutöötajatele ja sisaldab üksikasjalikumat meditsiinilist teavet.

Pakendi infoleht on ravimikasutaja jaoks kõige olulisem dokument. Selle põhjal

saab hinnata, kuidas ravimit õigesti ja ohutult tarvitada. Kui infoleht ei vasta kõigile küsimustele või jääb midagi segaseks, tasub alati nõu pidada apteekri või arstiga. Apteeker oskab anda praktilist nõu ravimite kasutamise kohta, arst aitab otsustada, kas ravim on konkreetsele inimesele sobiv.

Pea meeles: usalda ravimite puhul üksnes ametlikest allikatest pärit teavet. Eestis on selleks ravimiregister.ee. Kui otsid ravimi kohta infot internetist, siis alusta ikka sealt!

Ravimiamet

Kuidas Ravimiregistrist infot otsida?

- Ava arvutis või nutiseadmes veebileht ravimiregister.ee.
- Sisesta otsingusse oma ravimi nimi.
- Otsingu tulemused võivad sisaldada sama nimega, kuid erineva tugevuse või ravimvormiga ravimeid – vali see, mis vastab sinu retseptile.
- Iga ravimi juurest leiad digitaalse pakendi infolehe, kus on kogu vajalik teave.

Miks on oluline infolehte lugeda?

Infoleht annab kõige täpsema ja usaldusväärsema teabe sinu ravimi kohta. Sealt leiab:

- juhised, kuidas, millal ja kui kaua ravimit võtta;
- teabe võimalike kõrvaltoimete kohta ja mida nende puhul teha;
- info ravimi võimalikest koostoimetest teiste ravimite või toiduga;
- loetelu abiainetest, mis on oluline patsientidele, kel esineb allergiaid või talumatusi;
- juhised, kuidas ravimit õigesti säilitada.

MAALIÕHTUD LOHKVA RAAMATUKOGUS

Oktoober (24 ja 31).
2025. aastal
kell 18.00–19.30
osalustasu 10 eurot.

Miks maalida?
Maandab stressi.
Arendab loovust.
Teraapiline mõju.

LOHKVA RAAMATUKOGU, KOLLU TEE 7,
LOHKVA KÜLA, LUUNJA VALD
tel: 54220522
Meil: lohkva.raamatukogu@luunja.ee
MTÜ Hazelnut

MAALIÕHTUD LOHKVA RAAMATUKOGUS

November (7, 14, 21 ja 28)
2025. aastal
kell 18.00–19.30
osalustasu 10 eurot (1 kord/
1,5 tundi).

Teema: Markeritega
mustrite loomine

LOHKVA RAAMATUKOGU, KOLLU TEE 7,
LOHKVA KÜLA, LUUNJA VALD
tel: 54220522
Meil: lohkva.raamatukogu@luunja.ee
MTÜ Hazelnut

Nende esimesed jõhvikad ehk kuidas me välismaalased sohu marju korjama viisime

Nii 21. septembri kui 12. oktoobri hommikul kogunes Tartu Vanemuise teatri alumisse parklasse mitukümmend inimest, kaasas kummikud, seljas joped ja peas mütsilotud. Kokkutulnute seas oli nii noori kui vanu, tudengeid kui peresid, inimesi Indiast ja Ameerikast, Poolast, Tšehhist, Ukrainast, Saksamaalt, Portugalist, Araabia Ühendemiraatidest ja muidugi mõista ka Eestist. Mõni kaugeimal sündinud jõhvikasõber oli Eestis elanud vaid paar kuud, teised juba aastaid, kuid kõigi jaoks oli ees ootamas midagi sootuks uut – retk Emajõe-Suursoosse jõhvikale.

Sõit Emajõe-Suursoo keskusesse algas rõõmsalt. Juba bussis selgitati välja, kas kõigil on sobilikud jalanõud (ei olnud – matkajuhid korjasid emade-isade kapid kiirelt tühjaks) ja riided kaasas ning selgitati, miks jõhvikad on Eestis nii tähtsad. Need on meie sügise viimased marjad, mille eriline tähtsus on vitamiinirohkuses ja rahvameditsiinist kantud lubaduses kolm marja päevas söövale inimesele: sa jääd terveks.

Keskuse maja juurde jõudes jagunesid inimesed rühmadesse. Seda nii seetõttu, et ühele parvele mahub maksimaalselt 12 sõitjat, kuid ka hoopis praktilisemal põhjusel: igal matkajuhil peab olema oma

kindel hulk matkajaid, keda jaksab silmas pidada, et keegi sohu uitama ja eksima ei satuks. (Olgu etteruttavalt öeldud, et üks inimene pidi siiski jõhvikaretke lõpus tunnistama, et ta oli teised kaotanud ja meile kõigile üllatuslikult ei olnud see välismaalane, vaid üks tore naine meie endi seast – ju siis eestlane on ikka natuke (hull)julgem, kuid tegelikult on soo eksitav rahvusest ja kogemusest hoolimata.)

See on paik, kuhu inimene harva satub

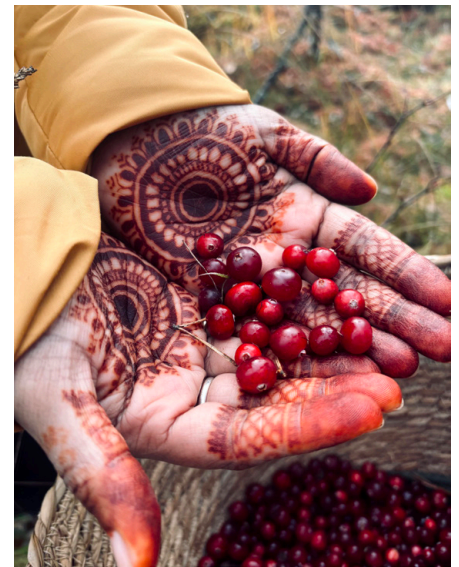
Päev algas parvematkaga Koosa jõge pidi sohu. Parveseõit oli kõigile midagi uut ja eriti põnevat, pole ju sellised sõidukid laialt levinud. Kindlasti andis mõlemal korral suure panuse retke õnnestumisesse aga ilm, mis oli enamasti päikseline, teisel korral nägime suisa oktoobrikuist vikerkaart.

Esimesed sammud soos olid paljudele tõeline katsumus: pehme sammal, vesi, mis ulatus kohati üle saapa serva, ja kriipiv võsa enne lagedale jõudmist.

„Kas see ongi soo?“ küsis Indiast pärit Anil, kes õpib Tartus IT-d. „Ma olen näinud pilte rabast, aga ei uskunud, et see on nii vaikne ja täiesti inimestest puutumata.“

Teine matkaja, Araabia Ühendemiraatidest pärit Ahmed, jäi aga sood pikaks ajaks vaikides vaatama. Hiljem, kui ta juba tagasi keskusesse jõudis, sõnas ta:

„Ma olin kuulnud, et Eestis on veel paiku, kuhu inimene harva satub. Aga ma ei teadnud, et need on nii ürgsed, nii puutumatud, nii ... ehtsad. Palun, hoidke seda.“

Jõhvikad Indiast pärit naise peos, kes oli just pidanud oma traditsioonilist paastu, mis lõppes lisaks muule ka hennamaalingutega kätel. Foto: Maarja Ülper

Parvedega saab jõhvikatele väga lähedale, vaid nii 25 meetrit pärast randumist punavad esimesed marjad mätastel. Foto: Kaupo Kütt

Jõhvikas – väike, aga vägev

Jõhvikaid oli soos palju, ehkki kevadine külm oli saaki veidi vähendanud. Marjad helkisid samblas nagu punased pärlid. Giidid Maarja, Kalle, Annika ja Liisa õpetasid marjulisi marju korjama – ainult käsitsi, ilma kombainideta, sest jõhvikataim kasvab aeglaselt ja on väga õrn.

„Kes on kannatlik, selle saak on suur. Ja kes korjab hoolivalt, annab soole võimaluse ka järgmisel aastal kinkida sama ilu,“ ütles Liisa, kui ta näitas, kuidas jõhvikat varre küljest õrnalt lahti naksata.

Kahe tunniga täitsid ämbrid ja kotid. Kiiremad korjasid paar liitrit, teised vähem, aga rõõm oli kõigil sama suur. „Mul on tunne, et ma olen päriselt osa millestki eestlaslikust,“ ütles Tšehhist pärit Alija.

Matkajuhid jagasid ka tarkusi: mida punasem jõhvikas, seda rohkem vitamiine ja antioksüdante. Ning veel üks saladus – jõhvik hapu maitse olevat see, mis annab inimesele elujõudu ja vastupidavust.

Eesti sügis kõigis toonides

Matkapäeva lõpetuseks ootas Emajõe-Suursoo keskuses soe tuba ja Meeli kohviku rikkalik söögilaud. Seal olid mulgipuder, täidetud munad, verikakk, kiluleivad, seenesalat ja magusaks rukkleivavaht jõhvikatega – marjadega, mida just äsja soost korjati.

Muusikat tegi kord lõõtsamees Toomas Ojasaar, kes juhib ka meie igakuist Luunja lauluklubi, teisel korral aga Kristi Kool Väägvere kandist, kelle pillist kostnud meloodiad panid kuulajaid tasa kaasa õtsuma.

Päeva lõpetas jõesaun. Täiesti uus, aurav ja kutsuv, otse Emajõe kaldal. Peale kuuma leili sai end jökke kasta – vesi oli 21. septembril veel üllatavalt soe, peaaegu 15 kraadi, oktoobrikuisel matkal aga karastavalt jahe, napp 9 pügalat oli termomeetril. Paljud välismaalased proovisid esimest korda elus külma ja kuuma vaheldumist ning kilkasid rõõmust nagu lapsed.

„Ma arvasin, et Eesti on külm maa, aga siin on ju kõige soojemad inimesed,“ ütles portugallanna end külmast veest välja vinnates ja sauna poole astudes.

Kokku sai kahest matkast osa pea 80 jõhvikahuvilist. Aitäh, Meeli kohvik, toitlustamast; Parvematkad, Emajõel

sõidutamast; muusikud, mängimast, matkajuhid, rääkimast ja Veevõlud, Emajõel sauna kütmast. Aitäh, Kadi Kalmus ja Kati Grauberg, taotlusi kirjutamast ja projekte välja mõtlemast. Tõesti, need matkad olid ühed erilised, mida siin-kirjutaja oma matkajuhi karjääri jooksul on korraldanud.

Matkad toimusid Eesti rahvakultuuri keskuse tegevuste raames Euroopa Sotsiaalfondi ja Kultuuriministeeriumi programmist „Lõimumist edendavate

kogukondlike tegevuste toetamine“. Programmi mõte on lihtne: tuua eri rahvustest inimesed kokku ja tutvustada neile Eestit, nende nüüdset kodumaad, pärimuse ja looduse kaudu.

Matka korraldas Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus koostöös Eesti rahvakultuuri keskusega.

*Maarja Ülper
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus*

Soo kui rahvakultuuri peegel

Jõhvikal käimine on olnud osa eesti rahvakultuurist juba sajandeid. Vanasti korjati marju nii pere toidulauale kui müügiks, jõhvikatest tehti moosi, morssi ja mannavahu. Paljud eestlased mäletavad lapsepõlvest just seda maitset – hapukat ja samas kodust.

Emajõe-Suursoo matkade üks eesmärke oligi näidata välismaalastele, et loodus ja rahvakultuur on Eestis lahutamatud. Soo ei ole lihtsalt maastik – see on elav pärand, mis õpetab vaikust, kannatust ja austust.

„Kui inimene korjab marju, astub ta sõna otseses mõttes loodusega ühes rütmis,“ sõnas matkajuht Maarja. „See ongi meie rahvakultuuri süda – mitte tormata, vaid kuulata, vaadata ja võtta ainult seda, mida tõesti vajad.“

Kuidas valmistuda jõhvikakorjamiseks?

Nii 21. septembri kui 12. oktoobri matkal anti osalejatele põhjalikud soovitused – justkui väike sissejuhatus Eesti loodusesse.

Riietus pidi olema kihiline ja hele, et soos hästi näha oleks. Jalga kummikud või vettpidavad matkasaapad, kaasa väike ämber, vihmakeep, soe jook ja võileib. Ja kõige olulisem – täislaetud telefon ja valmisolek kuulata giide, sest soo on kaval: ta võib sind hetkega eksitada.

Matkade käigus rõhutati, et soos ei minda omapäi uitama, marju ei korjata kombainiga ja taimi ei tallata. Sellised teadmised on osa eesti rahvakultuurist – austus looduse vastu käib alati enne marjade korvi panemist.

Emajõe-Suursoo keskuses sai pärast matka sohu kehakinnitust ja sauna. Foto: Kaupo Kütt

Oktoober on elanikkonnakaitse kuu

Kodanikukaitsekuu – valmisolek algab sinu perest ja kogukonnast

Eesti on turvaline ja kaitstud. Kui me mõtleme oma igapäevaelu toimimist tagavatele teenustele, siis mis võiks olla esmatähtis? Kindlasti elektrivarustus, puhas joogivesi. Oluline oleks see, et see vesi ka kuhugi ära voolaks. Ja loomulikult omavaheline sideühendus. Kui üks neist mõneks ajaks tõrgub – tormi, tehnilise rikke või harva ka laiema kriisi tõttu, aitab ettevalmistus, et elu seisma ei jääks. Selle kirjatüki eesmärk ei ole tõsta ärevust, ega panna inimesi kuhugipoole jooksuma, vaid pakkuda lihtsat raamistikku, kuidas koos pere ja naabritega mõistlikult ootamatusteks valmis olla.

Kindlustunne perenõupidamisel ja kokkulepped

Mõnel õhtul ühises söögilauas näiteks arutage läbi ja jaotage ära kodused rollid. Nagu näiteks kes toob lapse lasteaiast/koolist; kes kontrollib kütte ja vee varusid, kui palju kassile või koerale toiduvarusid on. Mõelge lähikontaktide peale, kõige lihtsam asi – kelle telefoninumbrid teil näiteks reaalselt peas on? Öeldakse, et paber kannatab kõike, kindlasti kannataks ka seda kuidas kõik sellised vajalikud kontaktid, kokkulepped, rollid, ja miks mitte ka kohtumispaiad stiilis „kui telefon ja Internet ei tööta, kus me siis kohtume“, või kus on turvapaik kogumiseks.

Loomulikult peaks igal perel ka olemas olema mõistlikuks ajaks vee- ja toidutagavara. See on samuti asi, mida peres omavahel läbi arutada ja nagu ka kontaktid, paberile nimekirjana lisada. Universaalsed elemendid võiksid olla joogivesi, kuivained, hügieenivahendid, ravimid, taskulamp ja raadio + patareid, tikud, piisav sularaha varu umbes nädalaseks toiduainete ja kütuse hankimiseks. Selle varu mõte on mugavus ja rahu: ei pea kriisi ajal tormama poodi tualett-paberit rabama kui kodus on muud asjad mõistlikult olemas.

Kogukond/korteriühistu – plaan, millel on suur mõju

Kõige mõistlikum on esimese asjana kaardistada vahendid ja oskused. Kel on gaasipliit või priimus. Suuremad aku-pangad või akujaamad. Kellel pikendus-juhtmed, rohkem toidutagavarasid või ka enda generaator, FM-raadio. Kes oskab esmaabi. Vajadusel saab sellest kõigest moodustada ka ühisvaru ja vastastikuse abi tuumiku. Kogukonna praktilised töövihikud ja näidisplaanid on Internetis ka avalikult lihtsasti leitavad.

Keldrid korda – kortermajadel on keldrid ja osad neist on juba ehitatud ka varjumiskohtadeks. Kavastu majadega tutvumas käies, oli näha, et juba majade ehitamisel olid nende keldrid ehitatud varjumisvalmidusega. Oleks väga mõist-

lik korrastada keldriruum – eemaldage kola, märkige ligipääsud, pange valmis lihtne avariivalgustus, esmaabi ja vesi. Järgige kahe väljapääsu reeglit.

Kus vajadusel varjuda? Seal, kus paras-jagu oled – kodus, tööl, poes. Vali madalam korrus, tugevad seinad, võimalusel akendeta ruum. Avalikud varjumiskohad on pigem linnatänaval viibijale; hoonest lahkumine võib võtta aega ja on tarbetu risk. Õues plahvatusohu korral: heida maalohku või kraavi ja kaitse pead; püsti ja nähtavaks jäämine suurendab riske.

Valmisolek ei tähenda ärevust ega hirmu – see on väike ettepoole vaatav mõtteharjutus, pooletunnine perenõupidamine, paar meetrit riulis tagavarasid, kokkulepped naabritega ja selge varjumisloogika. Nii hoiame oma kodud ja töökohad turvalised.

Kust saab kindlalt infot

- **olevalmis.ee** – praktilised juhised (varjumine, pereplaan, kontrollnimekirjad). Olevalmis.ee
- **kriis.ee** – koondinfo ja teated; **riigiinfo telefon 1247** vastab küsimustele (helista alles siis, kui oled turvaliselt varjus). kriis.ee
- **Päästeameti juhendid** – „Käitumisharjutused kriisiolukordadeks“ (eesti/vene/inglise/ukraina). Päästeamet

Marko Tiirmaa, kriisiennetuse spetsialist

Tartus alustas tööd iseseisva keeleõppe tugigrupp

Alates 2025. aasta oktoobrist kuni 2026. aasta märtsini kohtub Tartus iseseisva eesti keele õppimise tugigrupp, mis toetab õppijaid e-kursuse Keeleklikk.ee alusel.

Tugigrupiga on oodatud liituma eri keele- ja kultuuritaustaga täiskasvanud, uussisserändajad ja tagasipöördujad. Osalemine sobib kõigile, kes soovivad õppida eesti keelt iseseisvalt, kuid vajavad selleks stabiilset tuge ja juhendamist.

Tugigrupp loob alustavatele keeleõppijatele struktureeritud ja motiveeriva keskkonna – kord nädalas kohtutakse juhendajaga ning jagatakse kogemusi teiste õppijatega. Igas grupis osaleb 8–12

inimest, keda juhendab kogenud keeleõpetaja. Kohtumisi toimub 24 korda – üks kord nädalas, kestusega kolm akadeemilist tundi.

Keeleõpe toimub Keeleklikk.ee keskkonnas, kus osaleja õpib nädala jooksul iseseisvalt, ning tugirühma kohtumistel, kus arutatakse iseseisvalt õpitud teemasid, tehakse rollimänge ning kasutatakse

teisi meetodeid, mis aitavad keekekasutust julgustada ja kinnistada. Lahendus sobib hästi täiskasvanutele, kes soovivad õppida keelt iseseisvalt, ent tunnevad, et vajavad selleks järjepidevat tuge ja suunamist.

Osaleja saab regulaarset tagasisidet ja tuge, sest igale grupile luuakse ka sotsiaalmeedia kanal (nt Facebooki grupp), mis toetab infovahetust ja üksteise innustamist väljaspool kohtumisi.

Tugigruppidesse on võimalik registreeruda Integratsiooni Sihtasutuse iseteenindusportaalil veebiaadressil <https://iseteenindus.integratsioon.ee>, kus tuleb valida Lisa teenuseid → Iseseisva keeleõppe tugi.

Integratsiooni Sihtasutus

Kavastu mõisast ja mõisnikest

Jätk augusti numbris avaldatud loole.

1811–1859 oli Kavastu von Wahlide käes

Carl Gustav von Wahl (1766 Pangodi – 1825 Põltsamaa) oli Rootsist pärit kodanikuseisusest Pangodi mõisarentniku poeg, kes pärast kooliaega Tartus õppis aastatel 1785–1788 oma isa kõrvalt ka ise mõisavalitsemist Läti alal Nēķina mõisas, kus isa oli sel ajal rentnik. Edaspidi oli C. G. von Wahl ka ise mitme mõisa rentnik. 36-aastaselt, 11. juulil 1802 abiellus ta Peterburis sealse inglase kaupmehe tütre, 20-aastase Henriette Edwardsiga. Kaks aastat elati Tartus, kus perre sündis ka esimene laps, poeg Otto Alexander – isa järel järgmine Kavastu omanik.

1804. aastast kuni surmani 1825 rentis ta suurt Põltsamaa mõisa ja lossi selle omanikelt Bobrinskilt ning hiljem Gagarinitelt, kes ise sattusid Peterburist ja Pariisist Põltsamaale harva. Sel ajal olevat Wahl oma tegevusega kogunud rohkelt usaldust ja tuntust. Ühtlasi oli ta pikka aega Põltsamaa kihelkonnakiriku eestseisja.

C. G. von Wahli tegevus mõisamajandajana osutus vägagi edukaks ja suurenev jõukus võimaldas tal 1818. aastal osta Kavastu mõisa Tartumaal. 1820. a ostis ta 100 000 rubla eest inglise kaupmehelt J. Morisonilt veel Pajusi mõisa, mis jäi Wahlide omandusse ligi 100 aastaks. Carl Gustav von Wahli nimele ongi sageli täiendusena lisatud Pajusi (Pajus). 1821. a omandas von Wahl Kaave mõisa Laiuse kihelkonnas ja 1824. a pantis Tapiku mõisa Põltsamaa kihelkonnas.

Carl Gustavi esimene naine Henriette suri 28-aastaselt 1810 pärast 6. lapse sünnitamist lapsevoodipalavikku. Aasta hiljem abiellus Carl Gustav Peterburis jällegi inglannaga – 19-aastase kaupmehetütre Martha Batesiga, kes sünnitas talle 8 last. Enamik lastest sündis Põltsamaa lossis, omadele lisandusid õe viis orvuks jäänud last. Kui Carl Gustav von Wahl 59-aastaselt 29. juulil 1825 Põltsamaal nn rinnahaiguse tagajärjel suri, oli ta oma 10 lapsel, täisikka jõudnud 6 pojale ja 4 tütrele jätnud märkimisväärse vara ja aluse pannud õitsvale von Wahlide sugupuule, millest hargnes arvukalt perekonnaliine (7). Perekonda iseloomustas ülim külalislahkus, nädalate kaupa elasid lossis sõprade pered, siin

oli teadlasi, muusikuid, kunstnikke. Carl Gustav oli ise väga toimekas ning kõiki oma lapsi ja kasulapsi püüdis ta harida ja arendada.

Perekonnapärimuse järgi oli ta pidevalt tõlla või saaniga sõidus, et oma kaheksat renditud ja nelja isiklikku mõisat majandada. Carl Gustav üritas muu hulgas Rõika vabrikus Kalana paasi lihvida ning osales esimeste meriino lammaste sissetoomises.

C. G. von Wahl panustas oma mõisate kaunistamisse, istutas alleed Pajusis ja Kavastus ning Põltsamaal. Kavastus oli puukool, seal kinkis ta Tartu linnale istikuid Toomemäele istutamiseks. Tema tõi Riias esimesed kastanid. Ta hoolitses ka koolimajade eest, varustas külakoolid Masingu aabitsatega ning harjutas oma talupoegi hoolsuse ja korraga.

C. G. von Wahli järglastest on kuulsamad kolm lapselast:

- 1) **Eduard von Wahl** (1833–90) – arsti-teadlane, 1878. aastast TÜ kirurgia-professor ja 1881–1885 rektor. Ta pööras suurt tähelepanu pidalitõve, vaimuhaiguste ja suguhaiguste ravile ja ennetamisele niihästi meditsiinilisest kui rahvalaigustusest seisukohast.
- 2) **Nikolai Karl Otto von Wahl** (1833–1904) – Pajusi mõisnik, kes oli kohaliku rahva hulgas vägagi lugupeetud mees. Ta suhtus heatahtlikult talurahvasse, oli Põltsamaa Põllumeeste Seltsi asutaja ja 10 aastat selle esimees ja hiljem auesimees. Ta edendas elu Põltsamaal. Kõik tollased suuremad ehitused seal on seotud tema tegevusega.
- 3) **Viktor von Wahl** (1840–1915) oli Vene kaardiväekindral, Sankt-Peterburgi linnapea, Vilniuse kindral-kuberner, Vene siseministri asetäitja.

Kui Eesti Vabariigis maaseaduse alusel mõisad omanikelt võõrandati, kuulus Wahlide perekonnale 14 mõisa kogusuurusega 50 000 ha ehk umbes kahe Muhumaa jagu. Enamik von Wahlidest lahkus Eestist 1939. ja 1940. aasta baltisakslaste ümberasumise käigus ja elavad nüüd Saksamaal ning Kanadas.

Ehkki C. G. von Wahl ise Kavastus ei elanud, jättis ta ka siinse mõisa ja selle talupoegade ellu värvika jälje. Kavastus elas aga tema poeg **Otto Alexander Karl von Wahl** (1803–1844), kelle omandusse

Karl Gustav von Wahl, *auf Pajus, Kawast und Tappik*. Foto: Ulf Rinne pildikogumikust

mõis isa surma järel vastavalt pärijate kokkuleppele 300 000 assignaatrubla eest läks. Otto oli abielus major Karl von Krüdeneri tütre Elisabethiga (Betty) (1805–1872), kellega tal oli 3 poega ja 5 tütart. Pärast Otto surma jätkas mõisa pidamist lesk koos lastega. 1859. aastal läks Kavastu pärijate omavahelise kokkuleppe korras 240 000 hõberubla eest vanima poja Karl Otto von Wahli (1831–1910) ainuomandusse, kes aga müüs selle juba samal aastal 260 000 hõberubla eest akadeemik **Alexander Theodor von Middendorffile**.

Ema poolt eesti päritolu Alexander Theodor von Middendorff (1815–1894) – kuulus biogeograaf, zooloog ja uurimisreisija, elas pärast 1860. aastal Peterburist Liivimaale naasmist kuni surmani Hellenurmes, mille oli pärinud koos Päidla ja Pööraverega isalt. Liivimaa ellu jättis akadeemik sügava jälje Liivimaa Üldkasuliku ja Ökonoomilise Sotsieteedi kauaaegse presidendina ja innovatiivse põllumehena, eriti tõuloomakasvatuse arendamisel. Kavastu mõisat ta aga ilmselt mõisapidamise seisukohalt väga ei hinnanud ja müüs selle juba 1861. aastal 335 000 hõberubla eest tollasele Liivimaa rüütelkonna sekretärile **Arthur von Richterile** (1824–1892).

Jätkub järgmises lehenumbris.

Tiit Rosenberg, TÜ emeritprofessor

Üks Carl Gustav von Wahlist lähtuvaid praeguseid maamärke on tema järgi nime saanud restoran ning meelelahutushoone Pajusi mõisas, mille mahutavus on pea sada inimest.

Kümme aastat Tartu Folki – kogukonnapiidu Luunjas

Sel sügisel saab Tartu Folk kümne-aastaseks ning tähistab juubelit festivalinädalaga, mis toob kokku muusikud ja tantsijad nii Eestist kui ka välismaalt.

Tartu Folk, mis leiab aset 13.–16. novembril, on pärimusfestival, kus peatähelepanu on Tartumaa ja Euroopa folkloorikogukondade omavahelisel suhtlusel ning rikkaliku kultuuripärandi jagamisel publikuga. Festivali programmis on kontserdid, tantsutoad, muusikute õpitoad ja palju muud.

14. novembril kell 18 toimub Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuses kogukondi ühendav pidu. Luunja rahvast tulevad tervitama ja muusikalist-tantsulist külakosti tooma Tartu Folgi külalisrühmad Ratilio Leedust ning Philochoros & V-Dala spelmanslag Rootsist. Neid võtavad vastu kohalikud pärimuskoosseisud segarahvatantsurühm Trambali

(juhendaja Elen Rebane) ja naisrahvatantsurühm Klopandi (juhendaja Diana Tartu). Trambali on muide festivalil osalenud selle algusaastatest peale.

Kogukonnapeod toimuvad samal ajal ka Võnnu kultuurimajas ja Tartu Tiigi seltsimajas. Pidude eesmärk on väärtustada ja märgata kohalikke kogukondi, kes hoiavad meie esivanemate laule ja tantse elus ka tänapäeval.

Õhtu jooksul toimub nii kontsert kui ka ühine tantsuklubi. Tantsuks mängib ka külapillimeeste duo Alamakstud Härrad, kus viiulit mängiv Brett Hiio on Luunjas üles kasvanud. Esimese festivali avapiidu 2016. aastal toimus just nimelt Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuses. Ka tänavuse festivali avamine toimub Luunjas Emajõe kaldal koos regilaulude ja lõkkeõhtuga.

Lisaks kutsume kõiki 15. novembril kell 16 Vanemuise kontserdimajja pärimuspeole ning 16. novembril kell 12 lõppkontserdile Eesti Rahva Muuseumis.

Kõik pärimushuvilised ja kogukonnaliikmed on oodatud kaasa elama ja juubelipidustustest osa saama.

Pileteid hinnaga 7 ja 10 eurot (soodustus õpilastele, üliõpilastele ja pensionäridele) saab osta Fientast ja sündmuse päeval ka kohapealt.

Festivali info: <https://tartufolk.ee>.

Pärimusfestivali Tartu Folk korraldab MTÜ Tartu Folk, mis loodi 2019. aastal eesmärgiga edendada pärimusvaldkonda eelkõige Tartumaal, korraldada õppe-tegevust ja folklooriüritusi ning viia omavahel kokku eri riikide pärimushuvilisi noori. MTÜ Tartu Folgi alla kuuluv Tartu folklooriklubi Maatasa tegeleb Lõuna-Eesti pärimuse uurimisega erinevates valdkondades: laulud, tantsud, pillilood, rahvajutud, rahvariided.

Margit Kink

X Tartu Folgi turundusjuht

**Tartumaa
Taidlejate Päev**

8. november 2025
kell 16.00

Luunja Kultuuri- ja
Vabaaajakeskuses

*Esinevad paljud erinevad
taidlejad kogu kaunitl
Tartumaalt*

Sissepääs **TASUTA**
Teave tel 5615 7994

Tantsuks mängib ansambel
Pro-C-Duur

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

ISADEPÄEVA MARDIPIDU
9. NOV 2025 KELL 12-15

ISAD*VANAISAD*VANA-VANAISAD

TÄHISTAME ISADE- JA MARDIPÄEVA EMAJÕE-SUURSOO
KESKUSES. PÜÜAME KALA, MEISTERDAME JA MATKAME.
TASUTA.

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

**15. NOVEMBER
2025**
KELL 19.00
LUUNJA KULTUURI-
JA VABAAJAKESKUS

Sepo Seeman

MONOETENDUS
"EESTI MEES JA TEMA POEG"

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

Pilet: FIENTA.COM

SINU JÕULUPIDU
EMAJÕE-SUURSOO KESKUSES

Helge ja hubase atmosfääriga maja
25 km kaugusel Tartust, kuhu mahub mõnusasti
kuni 50 inimest jõulupidu pidama.
Lisainfo: emajoesuursookeskus.voog.com.

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuses tähistati rahvusvahelist eakate päeva traditsioonilise koosviibimisega. Tänavu rõõmus-
tasid meie publikut armastatud zooloog ja jutuvestja Aleksei
Turovski ja muusik Anne Adamas. Oli tore päraslõuna. Aitäh
osalejatele. Foto: Kaupo Kütt

SÕIDUÕPPE ABC

Naudi iseseisvust
ja avarda enda võimalusi tööturul

*Kooliõpilastele
soodushinnaga
kursused*

B-kategooria

AM-kategooria
mopeedautoga

BC1-kategooria
kaks kategooriat korraga

www.sõiduõppe.ee
soiduoppe@gmail.com 50 78 230
Tartus Kalda tee 30

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses
täitub **40 aastat** tegustemisest meie
armsas majas Aedniku tänaval.

Hea endine või tänane luunjakas,
aita meil seda tähtsat päeva
meenutada ja tähistada!

Palume, et leiaksite oma fotokarpide
põhjast 40 aasta jooksul tehtud **fotosid**
ja mälusopist toredaid **mälestusi** ning
jagaksite neid meiega. Kirjuta Luunja
Kultuuri- ja Vabaajakeskuse direktorile
kadi.kalmus@luunja.ee
või helista **53093670!**

Teie jagatud materjalidest saab
vahva näitus!

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

Eakate jooga

Luunja kultuurimajas
kolmapäeviti kell 10.30

Lohkva spordihoones
neljapäeviti 10.30

Info 514 6153
sigridlaas1@gmail.com

OKTOOBER

20.–23.10 Koolivaheaja programm

Luunja noortekeskus, Lohkva noortekeskus, Kavastu

20.10 kell 12.00 Luunjas multifilm „Väike kummitus Laaban on tagasi“

21.10 kell 12.00 Lohkvas lauatenmise ABC

22.10 väljasõit Värskas veekeskusesse (10 eurot, registreerimisega)

23.10 kell 11.00–16.00 Lohkvas lauatenmise turniir ja küpsetamine

23.10 kell 13.00 tegevused Kavastus ja Emajõe-Suursoo keskus. Küsi lisa noorsootöötajalt.

23.–24.10 Lastele koolivaheaja laager

Emajõe-Suursoo keskus

Osalustasu 15 eurot

29.10 Film „Ühemõõtmeline mees“ 18.00

Kavastu raamatukogu-külakeskus

Pilet 5/6 eurot

31.10 Film „Ühemõõtmeline mees“ 18.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus. Pilet 5/6 eurot

NOVEMBER

02.11 Hingedepäeva laternamatk 18.00

Emajõe-Suursoo keskus

Tasuta, registreeru Fientas

08.11 Tartumaa taidlejate päev 16.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

Esineb palju taidlejaid kogu Tartumaalt

Tantsuks mängib ansambel Pro-C-Duur. Tasuta

09.11 Isadepäeva mardipidu 12.00

Emajõe-Suursoo keskus. Eri tegevused kogu perele

Tasuta

09.11 Toomas Ojasaare lauluklubi 15.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

14.11 X Tartu Folk: kogukonnapiidu Luunjas 18.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

Esineb neli tantsurühma Eestist ja välismaalt

Kell 19.30 algab ühine tantsuklubi ansambliga Alamakstud

Härrad. Piletid 7/10 eurot. Lisainfo: tartufolk.ee

15.11 Sepo Seeman „Eesti mees ja tema poeg“ 19.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus. Pilet Fientas

16.11 Luunja maleturniir 2025 10.00

16. Dzintars Sprivulise mälestusturniir kiirmales

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

Lastele, noortele ja täiskasvanutele

Registreerumine kuni 14.11 e-aadressil:

andres.karba@gmail.com

Osalustasu 5 eurot, lastele tasuta

Lisainfo: luunjakultuur.ee/sport

23.11 Töötuba: kadripäeva toidud 12.00

Emajõe-Suursoo keskus

Pääse Fientas

LUUNJA MALETURNIIR

16. DZINTARS SPRIVULISE MÄLESTUSTURNIIR KIIRMALES

16. NOVEMBRI 2025 • KELL 10
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUSES

**LASTELE, NOORTELE
JA TÄISKASVANUTELE!**

Registreerimine kuni 14. novembrini aadressil: andres.karba@gmail.com
Osalustasu 5 eurot, lastele tasuta.

Juhend: www.luunjakultuur.ee/sport

TARTU KALEV LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

www.luunjakultuur.ee

**Liiv, kruus, killustik, muld
ja täitepinnas veoga**

Tel. 5060409

Koosalaane OÜ

KASVAVA METSA OST
KASVAVA VÕSA OST
METSA ÜLESTÖÖTAMINE
METSA MATERJALI KOONDAMINE
VÕSA LÖIKUS GILJOTIINIGA
KAEVETÖÖD EKSKAVAATORIGA

5136927 (RAIDO) RAIDO.TAMM@GMAIL.COM

Õnnitleme vastseid vanemaid!

LEON POPOV	02.09.2025
MILA MAASEPP	09.09.2025
ANNABEL KAPP	19.09.2025
LUKAS JOONATAN KOSSO	20.09.2025
LUNA VENDT	23.09.2025
HANNALY EISBERG	29.09.2025

**ELEKTRI-
TÖÖD
LUUNJA
VALLAS**

- Teostan erinevaid elektritöid, nii sise- kui välistöid.
- Pistikupesade, lülite, valgustite paigaldus.
- Uute eramute elektritöid.
- Samuti olemasolevate elektrisüsteemide korrastamine.
- Küsi ka päikesepaneelide paigaldust!

Töökogemust elektrialal on 20 aastat.
Oman B-klassi pädevustunnistust.

IVOREL OÜ
ivo@ivorel.ee • +372 5657 7149

Likvideerin ummistusi 24/7

- Kaameraga torude läbivaatus (lõõrid, korstnad, torud jm – kuni 30m)
- Torude sulatamine (raud- ja vasktorud)

FIE Raivo Kägo, tel 521 4808

*Õnnitleme
oktoobrikuu
sünnipäevalapsi!*

*Luunja vallavolikogu ja
vallavalitsus*

FREMIA
Rehvid | Veljed | Rehvitööd

Rehvid kodu lähedalt!

- UUED JA KASUTATUD REHVID NING VELJED
- VELGEDE SIRGENDAMINE JA VÄRVIMINE
- REHVITÖÖD
- REHVIDE JA VELGEDE KOKKUOST

E-pood:
www.fremia.ee

AMETLIK KORSTNAPÜHKIJA

Oma redel kaasas
Valla piires transport tasuta

Tel 5191 6605

Killustik, kruus, liiv ja muld veoga. Kopp-laaduri tööd.

Tel 5817 2269

Pikaajalise kogemusega massöör pakub Kavastus massaaži

Võta ühendust 5349 2723 või missiiskui.ee@gmail.com
Rohkem infot: www.missiiskui.ee

Mälestame

HANS RAAL
03.09.1932–29.09.2025

Kodu Uudised

Väljaandja Luunja Vallavalitsus
Vastutav toimetaja Ketlin Alaväli
Keeletoimetaja Reet Tens
Tehniline teostus Tartu Trükiteenused

Luunja Vallavalitsuse ametlikud teated ja uudised
Facebook: Luunja vald
Koduleht: luunja.ee
E-post: vald@luunja.ee
Telefon: 741 7319

Kodu Uudiste paberväljaandest loobumiseks anna teada ajaleht@luunja.ee või 741 7390
Kodu Uudised on loetav ka internetis aadressil luunja.ee/kodu-uudised